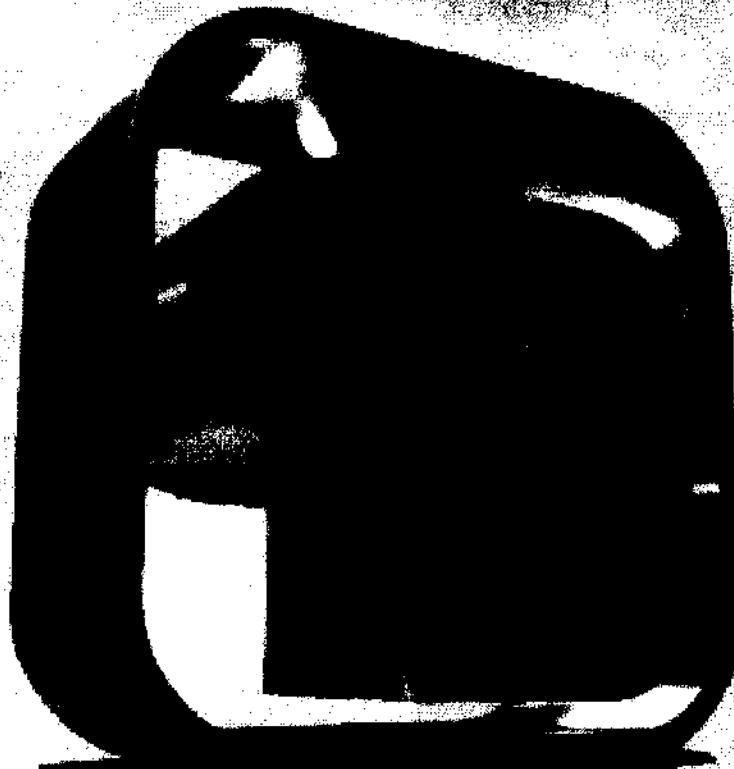
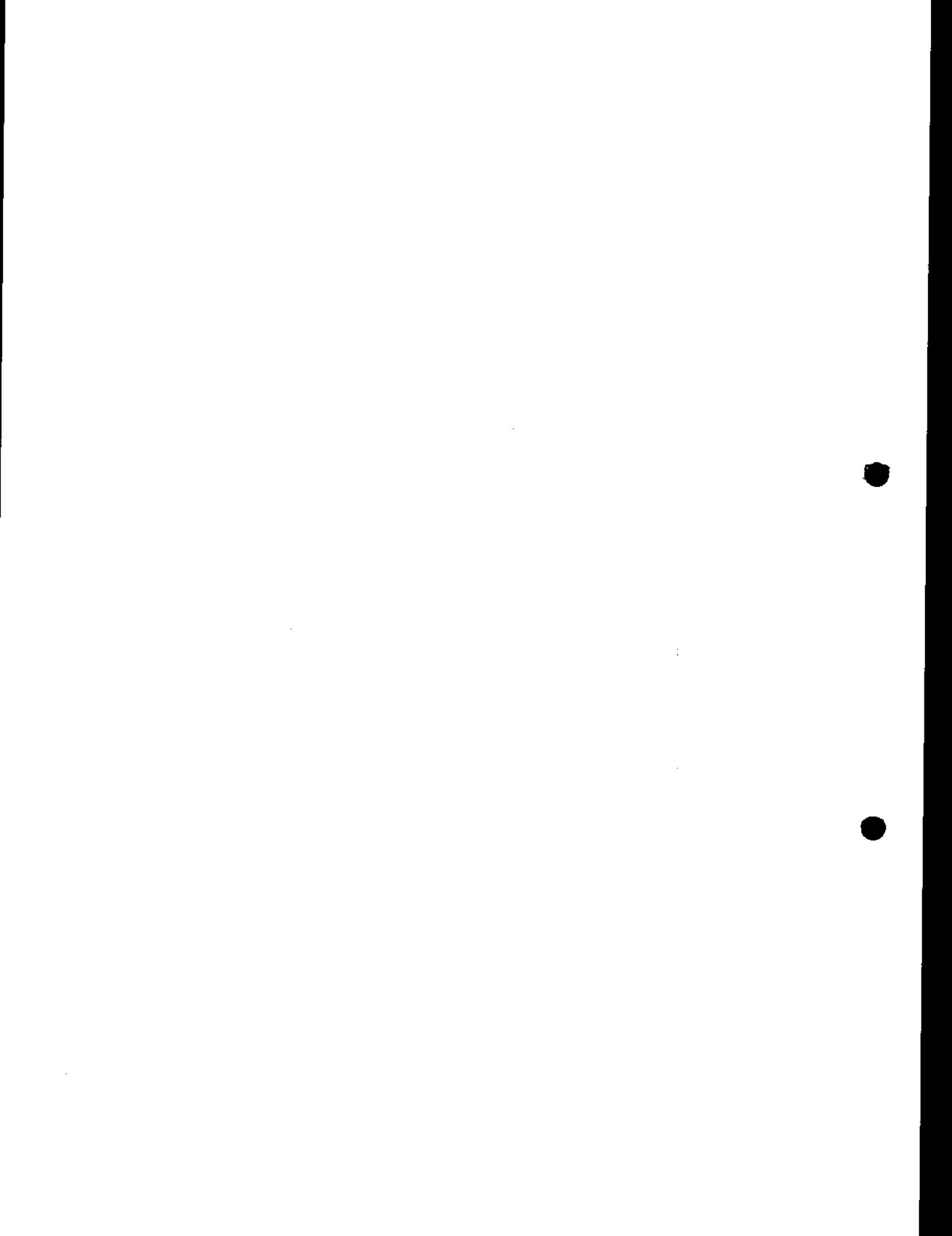

6789

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE 2018

Pavlović
International Bank

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Pavlović International Bank a.d. Slobomir, Bijeljina (u daljem tekstu Banka) osnovana je kao akcionarsko društvo dana 6. marta 1999. godine od strane bračnog para Miroslave i Slobodana Pavlović. Osnivanje Banke je registrovano u Osnovnom sudu u Bijeljini Rješenjem broj Fi-260/01. od 2. aprila 2001. godine.

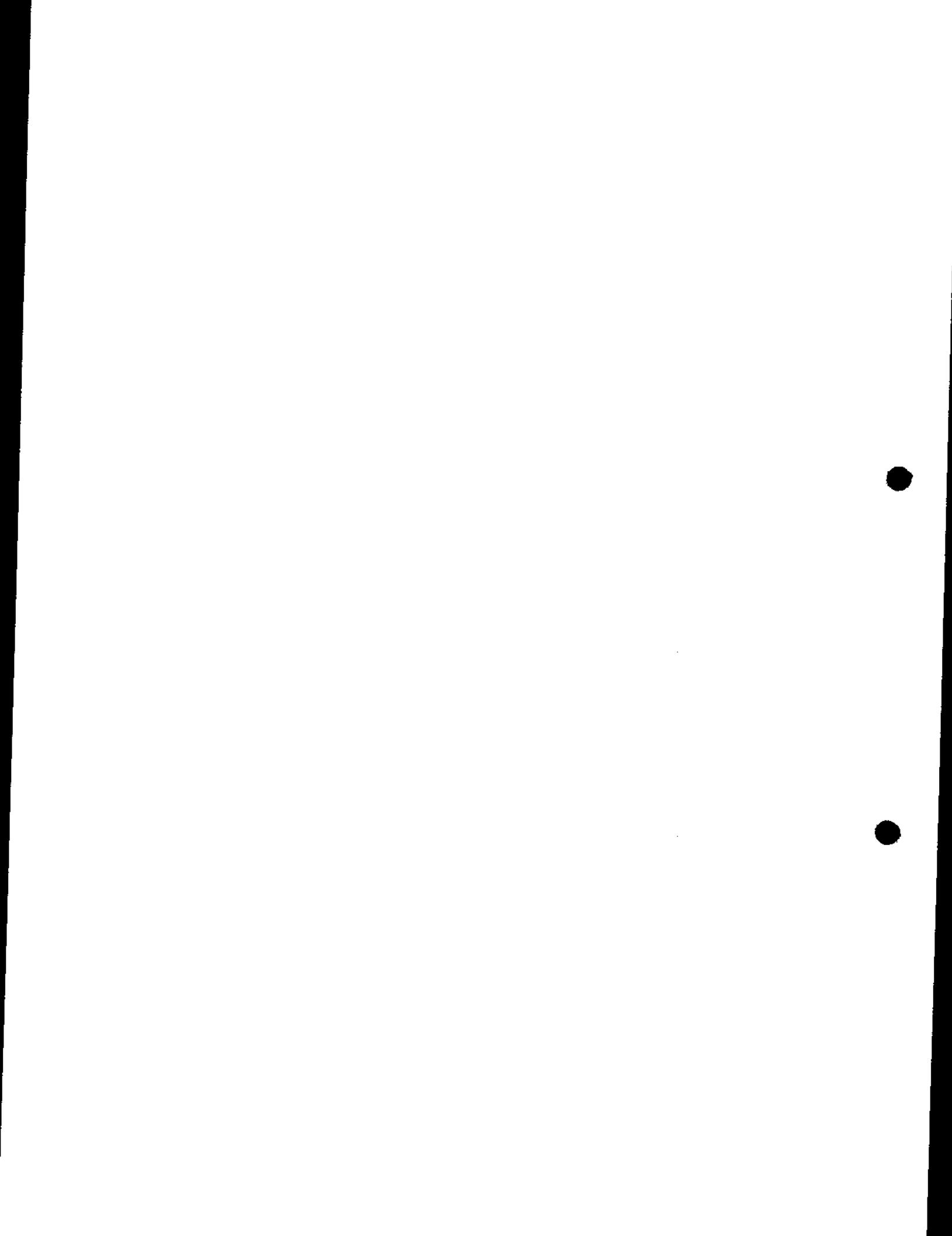
Na dan 30. septembra 2001. godine, izvršeno je pripajanje Pavlović International Bank a.d. Slobomir - Bijeljina Semberskoj banci a.d. Bijeljina. Banka posluje na osnovu rješenja Okružnog suda u Bijeljini Fi-894/2001 od 27. novembra 2001. godine. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: "ABRS") je dala saglasnost za osnivanje Banke Odlukama 05-1211-1/2001 i 05-1212-1/2001.

Na dan 1. novembra 2002. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Brčko, što je ABRS odobrila nakon datuma pripajanja Rješenjem broj 03-32-1623-1/02, od 31. decembra 2002. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Brčkom.

Na dan 1. aprila 2003. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Doboju - privremenoj upravi, što je takođe ABRS odobrila, nakon datuma pripajanja, svojim Rješenjem broj 03-31-1622-6/2, od 27. maja 2003. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Doboju.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka se sastojala od centrale u Bijeljini i 6 filijala u Bijeljini, Brčkom, Doboju, Banjoj Luci, Zvorniku i Istočno Sarajevo sa ukupno 10 ekspozitura, 10 agencija i 5 šaltera. Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala 189 zaposlenih radnika (2017. godine - 183 zaposlenih radnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti, osim za revalorizaciju određenih finansijskih instrumenata, nekretnina i opreme koji su vrednovani po fer vrijednost, kao što je objašnjeno kasnije u računovodstvenim politikama.

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske, Zakonu o bankama Republike Srpske, regulative Agencije za bankarsku Republike Srpske, propisima Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostalim propisima u Republici Srpskoj, koji regulišu poslovanje banaka i finansijsko izveštavanje.

Propisi o računovodstvu koji se primjenjuje u RS zasnovani su na odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Zakon") (Službeni glasnik 94/15). Društva pripremaju i prezentiraju svoje finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima ("MRS"), njihovim izmenama i tumačenjima (interpretacije standarda), Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i njihovim izmenama i tumačenjima ("Interpretacije finansijskog izveštavanja") izdat od strane IASB-a, ali prevedeno i objavljeno Međunarodnog finansijskog izveštavanja izdat od strane IASB-a, ali prevedeno i objavljeno od strane Saveza računovoda i revizora Republike Srpske (po ovlašćenju Računovodstvene komisije Bosne i Hercegovine broj 2-11 / 06). MRS, MSFI i tumačenja izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Odbora za tumačenja međunarodnog finansijskog izveštavanja od 1. januara 2009. prevedene su i objavljene od strane Saveza računovoda i revizora Republike Srpske. Nova ili izmijenjena tumačenja MSFI i IFRIC-a nakon 1. januara 2009. godine su prevedena i objavljena (osim 9, 14, 15, 16 i 17, koji još nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj).

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u hiljadama konvertibilnih marka (u hiljadama KM).

Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Banka je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine za poslovnu 2018. godinu koristila direktni metod izveštavanja o tokovima gotovine.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sljedećih izmijenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2017. godine:

MRS 12 Porez na dobit (Izmjena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke Cilj izmjena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primjenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rješenja u praksi se odnose na slučajevе kada se javlja odbitna priyremena razlika nakon pada fer vrijednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrijednosti, na vjerovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procjenu naspram pojedinačne procjene. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima (Izmjena): Objelodanjivanje

Cilj ove izmjene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izvještaja da procijene promjene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promjena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispunи zahtjev za objelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promjene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udjela ili učešća, efekat promjene deviznog kursa, promjena fer vrijednosti i druge promjene. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 - 2016, koji predstavlja skup izmjena i dopuna postojećih MSFI. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 12 Objelodanjivanje interesa u drugim entitetima

Izmjene pojašnjavaju da zahtjevi MSFI 12 kod objelodanjivanja, osim onih koji su prikazani u sumarnim finansijskim informacijama kod pridruženog entiteta, učešća u drugom entitetu ili zajedničkom poduhvatu, primjenjuju za pridružene entitete, učešća u drugim entitetima ili zajedničkim poduhvatima koji su klasifikovani kao namijenjeni za prodaju, namjenjeni distribuciji ili za otuđenje u skladu sa MSFI 5.

MSFI 9: Finansijski instrumenti: Klasifikacija i Mjerenje

Standard je primjenjiv počev od ili posjle 1. januara 2018. godine uz dopuštenu raniju primjenu. Finalna verzija standarda MSFI 9 Finansijski instrumenti, Priznavanje i mjerjenje, spaja sva tri aspekta računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i mjerjenje, obezvredenje i hedžing računovodstvo i zamjenjuje MRS 39. Izuzev hedžing računovodstva, nužna je retroaktivna primjena, dok pružanje uporednih informacija nije obavezno. Za hedžing računovodstvo, zahtjevi se generalno primjenjuju prospektivno, uz neke ograničene izuzetke. Uprava Banke je uradila procjenu prve primene ovog standarda i očekivani efekti su objelodanjeni u Napomenama uz finansijske izvještaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvjek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Standard je primjenjiv počev od ili poslije 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primjenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtjevi standarda će se takođe primjenjivati na priznavanje i mjerjenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posljedica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahtjeva detaljna objelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promjene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procjene. Ne očekuje se da će zahtjevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)

Pojašnjenja standarda će se primjenjivati počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Cilj je pojašnjenje namjere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahtjeva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u dijelu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procjena da li je Banka principal ili agent), kao i primjenu kontrolnog pristupa licenciranja, obezbjeđujući dodatne smjernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbjeđuju dodatne praktične savjete za Banke koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primjenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će zahtjevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 16 Lizing

Standard je primjenljiv počev od ili poslije 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmjeravanje i objelodanjivanje lizinga za obje strane u ugovoru odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standart zahtjeva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izvještajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedinu izuzetku. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromijenjeno. Banka nije vršišće procenu potencijalnih efekata primene ovog standarda, obzirom na buduće promjene strukturi akcionarskog kapitala koje mogu uticati na ugovore na koje se standard odnosi.

MSFI 10 Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmjena)

Izmjene i dopune ukazuju na poznato neslaganje između zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28 vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva dio zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datu primjene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja dionicama (Izmjena i Dopuna)

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda se odnose na zahtjeve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja dionicama sa karakteristikama neto poravnjana prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmjene odredbi i uslova plaćanja dionicama, koje mijenjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja dionicama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 4: Primjena MSFI 9 Finansijski instrumenti sa MSFI 4 Ugovori o osiguranju (izmjene i dopune)

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene se odnose na izazove koji proističu iz implementacije novog Standarda o finansijskim instrumentima, MSFI 9, prije implementacije novog Standarda o Ugovorima o osiguranju na koje Odbor radi i koji treba da zameni MSFI 4. Izmjene i dopune omogućavaju uvođenje dvije opcije za Banke koji izdaju ugovore o osiguranju: privremeno oslobođanje od primjene MSFI 9 i alternativni pristup, koji bi dozvolio entitetima koji izdaju ugovore u okviru MSFI 4 da reklasifikuju, iz bilansa uspjeha u ostali rezultat, neke od prihoda ili rashoda koji proizlaze iz određene finansijske imovine. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmjene i dopune)

Izmjene i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmjene i dopune navode da promjena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promjene upotrebe iste. Promjena namjere rukovodstva u vezi sa načinom korištenja imovine ne pruža dokaze o promjeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MRS 28: Dugoročna ulaganja u pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima (izmjene i dopune)

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene i dopune se odnose na mjerjenje, konkretno zahtjeva za umanjenje (ispravku) vrijednosti, dugoročnih ulaganja u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate koji, u suštini, čine deo "neto investicije" u pridruženom preduzeću ili zajedničkom poduhvatu, treba da budu regulisani MSFI 9, MRS 28 ili kombinacijom oba. Izmjene i dopune objašnjavaju da Banka treba da primjeni MSFI 9 Finansijski instrumenti, pre nego što primjeni MRS 28, na dugoročna ulaganja za koje se ne primjenjuje metod kapitalizacije. U primeni MSFI 9, entitet ne uzima u obzir bilo kakva prilagodavanja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih ulaganja koji proističu iz primjene MRS 28. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje

Tumačenje je primjenjivo za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarnu sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum inicijalnog transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unaprijed plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode.

Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšaja MSFI 2014 - 2016, koji predstavlja skup izmjena i dopuna postojećih MSFI. Izmjene standarde su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primjene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja: Dato poboljšanje briše kratkoročna izuzeća u vezi sa objelodanjivanjima o finansijskim instrumentima, primanja zaposlenih i investicionih entiteta, primjenljivih kod prve primjene standarde.

MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Izmjene pojašnjavaju da primjena pridruženih investicija u vrednovanju kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete od strane organizacija ulagačkog kapitala, ili drugog kvalifikovanog entiteta, je dostupna za svaku investiciju u pridružene entitete na pojedinačnog investicionoj osnovi, nakon inicijalnog priznavanja.

IFRIC tumačenje 23: Neizvjesnost u pogledu tretmana poreza na dohodak

Tumačenje stupa na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije, mogućnošću ranijeg početka primjene. Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dohodak, u okolnostima kada poreski tretman uključuje neizvjesnost koja utiče na primjenu MRS 12. Tumačenje pruža smjernice za razmatranje neizvjesnih poreza tretmana (individualno ili u kombinaciji), potencijalno ispitivanje od strane poreskih vlasti, kao i prikladne metode za uslove nesigurnosti i računovodstveno obuhvatiti posljedice uslijed promjene okolnosti i činjenica.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšaja MSFI 2015 - 2017, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primjenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2019. godine. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednička ulaganja i aranžmani: Izmjene i dopune MSFI 3 razjašnjavaju da, kada entitet stekne kontrolu nad poslovanjem koje predstavlja zajedničko ulaganje, ponovo se odmjerava interes koji ima u tom poslu. Sa druge strane, dopune u okviru MSFI 11 objašnjavaju da, kada entitet stekne zajedničku kontrolu nad poslom koji predstavlja zajedničko ulaganje, ne vrši se ponovno odmjeravanje cijelokupnog prethodno stečenog interesa u aranžmanu.

MRS 12 Porez na dohodak: Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju da posljedice plaćanja po osnovu finansijskih instrumenata klasifikovanih kao kapital, na porez na dobit, treba da budu priznate u skladu sa transakcijama ili događajima koji su doveli do nastanka raspodjeljive dobiti.

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja: Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju 14 pasus standarda, kada je sredstvo spremno za svoju namijenjenu upotrebu ili prodaju, a troškovi pozajmljivanja, koji su direktno u vezi sa sredstvom, ostanu neplaćeni - treba da budu uključeni u finansijske obaveze entiteta.

2.2.3. Primjena MSFI 9

Od novih standardi prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2018. godine na izmene računovodstvenih politika Banke, efekat na priložene finansijske izveštaje Banke, kao i klasifikaciju i vrednovanje finansijskih instrumenata ima MSFI 9 "Finansijski instrumenti".

MSFI 9 "Finansijski instrumenti" - analiza uticaja

MSFI 9 "Finansijski instrumenti" zamenjuje MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje". MSFI 9 uključuje revidirane smernice u vezi sa klasifikacijom i vrednovanjem finansijskih instrumenata, kao i novi model očekivanog kreditnog gubitka u cilju odmeravanja obezvređenja finansijskog sredstva i nove opšte zahteve računovodstva hedžinga.

Saglasno MSFI 9 koji je stupio na snagu 1. januara 2018. godine Banka je izmenila računovodstvene politike za priznavanje, klasifikaciju i merenje finansijskih sredstava i obaveza kao i obezvređenje finansijskih sredstava.

Banka nije primenila odredbe MSFI 9 na ranije periode finansijskog izveštavanja. Efekti usklađivanja knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava i obaveza na datum prve primene standarda priznati su kroz smanjenje Posebnih rezerve za procjenjene gubitke na dan 31. januara 2018. godine, kao korekcija početnog stanja za 2018. godinu. Banka nastavlja da primenjuje odredbe MRS 39 u vezi sa računovodstvom zaštite od rizika.

(a) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza

Saglasno MSFI 9 klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- (a) poslovnog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom; i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(a) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. Banka je sprovedla detaljnu analizu svojih poslovnih modela uzimajući u obzir iskustva iz prošlosti vezano za prodaju finansijskih sredstava kao i buduća očekivanja u tom pogledu.

Prilikom analize uzete su u obzir i druge objektivne i relevantne informacije kao što su: rizici koji utiču na uspešnost poslovnog modela i kako se tim rizicima upravlja, kako se ocenjuje uspešnost poslovnog modela, kako se finansijska sredstva u okviru tog modela vrednuju izveštava rukovodstvo Banke i drugo.

Saglasno tome, Banka je definisala sledeće poslovne modele:

- (a) držanje radi prikupljanja novčanih tokova;
- (b) držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje; i
- (c) ostali poslovni modeli (npr. držanje radi prodaje).

Ukoliko dođe do promjene poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom vrši se reklasifikacija finansijskog sredstva. Reklasifikacija se sprovodi prospektivno odnosno od prvog dana sledećeg izveštajnog perioda. Banka ne očekuje česte promene poslovnih modela.

Ukoliko je poslovni model "držanje radi prikupljanja novčanih tokova" ili "držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje", vrši se projcena da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate (tzv. "SPPI test").

Saglasno osnovnom kreditnom aranžmanu, kamata uključuje nadoknadu za vremensku vrednost novca, prihvatični nivo kreditnog rizika dužnika i ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu.

Ukoliko ugovoreni uslovi uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasificira i vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspeha, nezavisno od poslovnog modela.

Na osnovu sprovedene analize poslovnih modela i karakteristika ugovorenih novčanih tokova, Banka počev od 1. januara 2018. godine sva finansijska sredstva klasificira u sledeću kategoriju sredstava:

- 1) finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti;
- 2) finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali rezultat;
- 3) finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspeha.

Banka nema promjena u načinu klasifikacije i vrednovanja finansijskih obaveza saglasno MSFI 9 u odnosu na MRS 39.

(b) Obezvredjenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9

Shodno MSFI 9 prilikom obezvredjenja finansijskih instrumenata nije neophodno da se počini objektivni dokaz obezvredjenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvredenu finansijsku aktivu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)
- 2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)
- 2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(b) *Obezvredenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)*

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promjenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta.

Ovakav pristup rezultira u ranjem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9 su:

Banka kalkuliše dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika sledeća tri nivoa obezvredenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktiju u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika.
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali da ne postoji objektivni dokaz obezvredenja po osnovu kreditnih gubitaka.
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktiju kod koje postoji objektivan dokaz obezvredenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktiju. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktiju.

Za finansijske instrumente u nivou 1 kalkulišu se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u nivou 2 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u nivou 3 koje imaju identifikovan status neizmirenja obaveza smatra se da je vjerovatnoća neizmirenja 100%, a način izračunavanja očekivanog gubitka zavisi od toga da li se koristi grupna ili pojedinačna procjena.

Grupna procjena ispravke vrijednosti primjenjuje se za sve instrumente u nivou 3 kod kojih izloženost ne prelazi prag materijalne značajnosti

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(c) Obezvredenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9

Transfer finansijske aktive iz nivoa 1 u nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijskih aktiva značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja.

Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primjenjivati na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (Probability of default - PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

U postupku obezvredenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvredene aktive t. p. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvredeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promjenu očekivanih kreditnih gubitaka za cijeli životni vijek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja.

Pozitivna promjena tj. smanjenje u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog vijeka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog uvećanja vrijednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procjenu novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

Kreditni portfolio Banke je segmentiran prema tipu proizvoda na sledeći način:

- Države, centralne banke i lokalna samouprava;
- Finansijske institucije;
- Privredna društva;
- Stanovništvo;
- Preduzetnici;
- Poljoprivrednici;

Instrumenti koji nisu element kreditnog portfolija, a predstavljaju instrumente za koje se računa ispravka po MSFI 9 (potraživanja po osnovu zakupnina i sl.), svrstavaju se u odgovarajući segment prema vrsti lica prema kojem postoji potraživanje.

Za segmente Privredna društva, Stanovništvo, Preduzetnici i Poljoprivrednici obračun PD koji se figuriše u proračunu očekivanog kreditnog gubitka koristi flow rate model.

Za segment Države, centralne banke i lokalna samouprava koriste se vrednosti verovatnoće neizmirenja dobijene iz objavljene Fitch tranzacione matrice za države (engl. sovereign) za Republiku Srpsku, Federaciju BiH, Centralnu banku BiH i državne institucije unutar BiH kojima se PD objavljen za BiH. Za ostala lica iz ovog segmenta koristi se rejting lošiji za jednu ocjenu od matične države, u skladu sa principom konzervativnosti.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(c) Obezvredjenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 (Nastavak)

Za segment Finansijske institucije koristi se vjerovatnoće neizmirenja dobijene iz flow rate modela za segment Privredna društva. U nedostatku dovoljnog broja podataka o istoriji docnji i neizmirenja koji bio dali statistički značajne ocene PD za segment Finansijske institucije, oslanjanje na podatke privrednih društava je izvodljiv, a opet konzervativan pristup jer segment Privredna društva nosi veći kreditni rizik od segmenta Finansijske institucije a ima značajno veći uzorak.

Po MSFI 9, finansijska imovina klasificuje se prema osobinama ugovorenih novčanih tokova i poslovnih modela. Proces klasifikacije svodi se na algoritam kod koga su dva ključna aspekta Test novčanog toka i test poslovnog modela.

Rezultata algoritma za klasifikaciju po MSFI 9 je da se svi finansijski instrumenti klasifikuju u jednu od sledećih kategorija:

- Instrumenti koji se vode po amortizovanom trošku
- Instrumenti koji se vode po fer vrijednosti kroz bilan s uspjeha
- Instrumenti koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Osnovni koraci u testu poslovnog modela su:

- Finija podjela kredita i srodnih potraživanja na posebne klase
- Identifikacija poslovnih ciljeva Banke
- Na osnovu ovih ciljeva vrši se klasifikacija prema namjeni
- Za instrumente čija je namjena prikupljanje ugovorenih novčanih tokova vrši se procjena zavisnosti takve klasifikacije retrospektivnim testovima prethodnih aktivnosti.

Test novčanog toka kategorizuje instrumente prema tome da li se drže samo u cilju naplate glavnice i kamate (tzv. SPPI test) Cilj ovog testa je samo da utvrdi prirodu ugovorenih novčanih tokova instrumenta, a ne da kvanitificuje njihove iznose.

Prilikom izrade testa novčanog toka neophodno je обратити пажњу на sledeće tipove instrumenata:

- Instrumenti u stranoj valuti
- Prijevremena otplata i opcija za produženje ročnosti
- Druga uslovna plaćanja
- Vremenska vrijednost novca u obračunu kamate

Ukoliko dođe do promene poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom vrši se reklasifikacija finansijskog sredstva.

Trenutni poslovni model Banke je takav da stavlja fokus na instrumente koji nisu namenjeni prodaji i koji se drže sa ciljem prikupljanja tokova gotovine po osnovu naplate glavnice i pripadajuće kamate. Banka u svom portfoliju trenutno nema instrumenata za koje očekuje reklasifikaciju u ovom trenutku, što ima za posljedicu da se svi instrumenti u portfoliju Banke za koje se računa ispravka vrednosti po MSFI 9 vode po amortizovanom trošku.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEŠINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(d) Efekti prve primene MSFI 9 na bilans stanja na dan 31. decembar 2018. godine /i/

Reklasifikovan bilans stanja na dan 31. decembar 2018. godine je u potpunosti usklađen sa zahtjevima regulatornog tijela. Na dan 31. decembra 2018. godine su prikazani efekti primjene MSFI 9 u koloni "Promjene u vrednovanju".

	Stanje pre knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	Reklasifi- kacije	31.12.2018.	31	2.2017.
AKTIVA						
Neposredna sredstva i sredstva kod Centralne banke	69,390	(111)	-	69,279		57,132
Krediti i plasmani bankama	692	185	-	878		675
Krediti i plasmani komitentima	93,235	(2,997)	-	90,238		91,195
Hartije od vrednosti	601	-	-	601		-
Udeli (učešća)	356	1	-	355		353
Nekretnine, postrojenja i oprema	11,597	-	-	11,597		15,799
Nematerijalna imovina	233	-	-	233		209
Ostala sredstva	3,592	(136)	-	3,457		1,880
Odložena poreska sredstva	240	-	-	240		-
Stalna sredstva namijenjena prodaji	2,850	-	-	2,850		10,711
UKUPNO AKTIVA	182,786	(3,058)	-	179,728		177,954
PASIVA						
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	26,471	-	-	26,471		10,699
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	131,724	-	-	131,724		129,831
Rezervisanja	515	(180)	-	335		547
Ostale obaveze	2,972	-	-	2,972		3,266
Ukupno obaveze	161,682	(180)	-	161,502		144,343
KAPITAL						
Akcijski kapital	25,744	-	-	25,744		25,744
Rezerve	1,325	(1,328)	-	3		1,328
Dobitak	3,308	-	-	3,308		6,539
Gubitak	(9,273)	(1,550)	-	(10,829)		
Ukupno kapital	21,104	(2,878)	-	18,226		33,611
UKUPNO PASIVA	182,786	(3,058)	-	179,728		177,954

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(d) Efekti prve primjene MSFI 9 na bilans stanja na dan 31. decembar 2018. godine (Nastavak)

Ukupan efekat prve primjene MSFI 9 iznosi 3.058 hiljada KM povećanja ispravki plasmana u aktivi, dok su rezervisanja za vanbilansne pozicije umanjena za iznos od 180 hiljada KM. Efekat prve primjene MSFI 9 je proknjižen umanjenjem pozicije posebne rezerve za procijenjene gubitke (iz 2009. godine) za iznos od 1.328 hiljada KM, dok je razlika do punog iznosa od 2.878 hiljada KM teretila bilans uspjeha (1.550 hiljada KM). Banka nije primjenila odredbe MSFI 9 na ranije periode finansijskog izveštavanja.

U tabeli koja sledi prikazana je klasifikacija finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 u poređenju sa klasifikacijom u skladu sa prethodno važećim MRS 39:

<i>Finansijski instrument</i>	<i>Kategorija finansijskog instrumenta</i>		<i>pre korekcije MRS 39</i>	<i>posle korekcije MSFI 9</i>
	<i>MRS 39</i>	<i>MSFI 9</i>		
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	57,132	69390
Krediti i plasmani bankama	Krediti i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	675	692
Krediti i plasmani komitentima	Krediti i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	91,195	93,325
Hartije od vrednosti Udeli (učešća)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju Metod udela	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat Metod udela	601 355	601 355
Ostala sredstva	Krediti i potraživanja	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti	1,880	3,952
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	10,699	26,471
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	129,831	131,724
Ostale obaveze	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	3,266	2,972

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(d) *Efekti prve primene MSFI 9 na bilans stanja na dan 31. decembar 2018. godine (Nastavak)*

/i.i/ Korekcije pozicija bilansa uspeha u uporednom periodu (1. januar - 31. decembar 2018. godine) prikazane su kako sledi:

Prezentacija u skladu sa MRS 39	01.01- 31.12.2018.	Promj. u vrednovanju	01.01- 31.12.2018.
Prihodi od kamata	7,224	-	7,224
Rashodi od kamata	(2,166)	-	(2,166)
Neto prihod po osnovu kamata	5,058		5,058
Prihodi od naknada i provizija	4,495	-	4,495
Rashodi od naknada i provizija	(693)	-	(693)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3,802		3,802
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovaju	-	-	-
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	258	-	258
Ostali poslovni prihodi	796	-	796
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(2,933)	(1,550)	(1383)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	6,981	(1,550)	8,531
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4,518)	-	(4,518)
Troškovi amortizacije	(799)	-	(799)
Ostali rashodi	(12,676)	-	(12,676)
Dobitak pre oporezivanja	(11,012)	(1,550)	(9,462)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)
2.2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (Nastavak)

2.2.3. Primjena MSFI 9 (Nastavak)

(d) Efekti prve primene MSFI 9 na bilans stanja na dan 31. decembar 2018. godine (Nastavak)

Pregled uticaja prve primene MSFI 9 na pokazatelje poslovanja banke:

	31.12.2017 MRS 39	31.12.2018. MSFI 9	31.12.2018 bez IFRS 9	efekti
Osnovni regulatorni kapital				
Osnovni kapital	20534	13026	13026	
Redovni osnovni kapital	20534	13026	13026	
Rizična aktiva po osnovu izloženosti kreditnom riziku	20534	10600	10600	
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	102180	94017	94017	
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	10502	5213	2992	-2221
Ukupna rizična aktiva	27116	22834	22834	
Stopa redovnog osnovnog kapitala	139798	122064	119848	-2221
Stopa osnovnog kapitala	14.69%	8.68%	8.84%	-0.16
Stopa redovnog kapitala	14.69%	10.67%	10.87%	-0.20
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica (zakonski limit)	14.69%	10.67%	10.87%	-0.20
Zbir svih velikih izloženosti <u>banke</u>	5134	3256	3527	
Ukupna ulaganja Banke	28372	34502	34502	
Neto otvorena devizna pozicija	355	957	957	
Pokazatelj deviznog rizika % NPL	19	10	10	
NPL pokrivenost ukupnim ispravkama	38%	38%	38%	
NPL pokrivenost NPL ispravkama	57%	66%	60%	-6
	54%	59%	56%	-3

Uticaj primjene IFRS 9 na obračuna adekvatnosti kapitala je praktično zanemarljiv s obzirom da se obračun rizikom ponderisane-aktive (RWA) za kreditne rizike, koji predstavljaju glavnu komponentu ukupne RWA, bazira na primeni regulatornih rezervi. Drugim rečima, neto izloženosti se izračunava tako što se od bruto izloženosti oduzimaju rezerve po regulatoru, ne uzimajući u obzir nivo ispravki po pojedinačnom instrumentu.

Efekti na regulatorni kapital su takođe neutralisani, jer je postojanje nedostajućih rezervi uslovilo da dođe do njihovog "pokrivanja" usled povećanja ispravki vrednosti.

Jedna od komponenti regulatornog kapitala, koja je direktno vezana za iznos ispravki vrednosti, je pozicija - Opšte reserve za kreditne gubitke u skladu sa standardizovanim pristupom ali i ona takođe nije direktno uticala s obzirom da je limitirana na 1,25% RWA za kreditni rizik (iznos pomenutog praga je uvek manji od *pula* ispravki za dobru aktivu koja je značajno povećana primenom IFRS 9).

Obračun relevantnog pokazatelja za operativne rizike ne uključuje rashode po osnovu povećanja ispravki vrednosti što znači da nema efekata na kalkulacije.

Suštinski, jedini direktni uticaj je vidljiv kroz obračun RWA za tržišne rizike, putem otvorene pozicije deviznog rizika čiji obračun neto osnove uzima u obzir ispravke vrednosti i rezervisanja, a ne regulatorne rezerve. Povećanje ispravki obračunatih po IFRS9 dovelo je u obračunu devizne usklađenosti do smanjenja finansijske aktive (krediti sa valutnom klauzulom), što je opet uticalo na povećanje kratke devizne pozicije, te povećanja rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima. Uticaj na stopu regulatornog kapitala je smanjenje od 0,2pp.

Pokrivenost NPL ukupnim ispravkama je porasla za 6pp, a pokrivenost NPL ispravkama za lose kredite je porasla za 3pp.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.3. Uporedni podaci

Uporedne podatke za pozicije bilansa stanja čine podaci sadržani u bilansu stanja na dan 31. decembra 2017. godine, sastavljeni u skladu sa MSFI, kao i na dan 31.decembar 2018.godine, korigovani za efekte prve primjene IFRS 9. , kao što je objelodanjeno u Napomeni 2.2.3 (d)/i/).

Uporedne podatke za pozicije bilansa uspeha čine podaci sadržani u bilansu uspeha za period od 1. januara do 31. decembra 2018. godine, koji su korigovani za efekte prve primjene IFRS 9. u cilju uskladivanja sa prezentacijom podataka za tekući izveštajni period (vidjeti Napomenu 2.2.3(d)/ii/).

2.4. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma vanrednih finansijskih izveštaja.

Rukovodstvo Banke smatra da ne postoji niti minimalni rizik da se planirana dokapitalizacija neće izvršiti, niti da će kontinuitet poslovanja Banke biti ugrožen.

Navedeno potvrđujemo sljedećim činjenicama koje su potkrijepljene dokazima upućenim revizoru:

- Pismo namjere od strane Batagon International AG upućeno banci 28.01.2019., u kojem iskazuju svoju odlučnu namjeru sticanja kontrolnog paketa akcija;
- Saopštenje za javnost od strane Banke sa istaknutom namjerom Batagon International AG o sticanje kontrolnog paketa akcija nakon prethodno sprovedenih aktivnosti a to su : izrada konačnih finansijskih izveštaja, preliminarnog revizorskog mišljenja i pokriću gubitka teret akcija postojećih akcionara;
- Saglasnost ABRS za kvalifikovano kontrolno učešće a koja je saglasnost izdala tek nakon je zaključen rok emisije;
- Saglasnost ABRS za produženje roka za dokapitalizaciju;
- Batagon International AG je u postupku kupovine akcija na sekundarnom berzanskom tržištu stekao vlasništvo na 28,8% akcija s pravom glasa, te se time već upisao kao akcionar Banke, što potvrđuje Izvještaj iz knjige akcionara emitenta Pavlović International Bank ad Slobomir Bijeljina na datum 22.02.2019.godine;
- Izvod sa računa Investitora kod Credit Suisse banke kao dokaz o posjedovanju sredstava za dokapitalizaciju;
- Izjava investitora Batagon International AG naslovljena na Banku, kojom investitor svjedoči da namjeru potvrđuje dodatno sljedećim navodom: „ Potvrđujemo da smo upoznati s načelom našeg daljeg jačanja i unapređenja poslovanja, te ne smatramo da postoje okolnosti koje bi mogle onemogućiti realizaciju naših poslovnih namjera preuzimanja kontrolnog učešća u banci.“

Banka je već preduzela aktivnosti u pravcu realizacije emisije akcija koja se odnosi na smanjenje osnovnog kapitala (pokriće iskazanog gubitka na 31.12.2018.godine), kao i na emisiju akcija za povećanje osnovnog kapitala u iznosu od 7.000.000 KM za poznatog kupca, a to je Batagon International AG. Prijedlozi za donošenje odluka za navedene emisije akcija uvršteni su na dnevni red 1. redovne sjednice skupštine akcionara za koju je saziv već objavljen na Srbiju Banjalučke berze i u dnevnim novinama , a u skladu sa važećim propisima. Nakon usvajanja konačnih odluka o emisijama akcija, sigurni smo da će se emisija akcija za povećanje kapitala realizovati i prije predviđenog roka.

Dodatno treba istaći da je Banka uvijek bila izuzetno likvidana, uprkos činjenici da postoji neusklađenosti nekih parametara poslovanja sa zakonskim.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJELJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

2.5. Korišćenje procjenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvjesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Banke. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su izvršene procene, predmet su redovnih provjera. Ukoliko se putem provjera utvrdi da je došlo do promjene u procjenjenoj vrijednosti, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je do promjene došlo.

Oblasti koje zahtijevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procjene imaju materijalni značaj za priložene vanredne finansijske izveštaje objelodanjene su u Napomeni 4.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I PROCJENA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane sa kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda (obračunska osnova). Prihodi od kamate obračunavaju se način dospeća anuiteta za plaćanje, odnosno naplate.

Prihodi od kamata priznaju se na bazi obračuna metodom efektivne kamatne stope perioda u kome su ostvareni. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskonтуje očekivane buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

U skladu sa MSFI 9, paragraf 5.4.1., u slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, i za koje nema očiglednog dokaza obezvređenja na dan izveštavanja, prihod od kamate se priznaje primenom metode efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, već je naknadno došlo do značajnog pada njihovog kreditnog kvaliteta, prihod od kamate se priznaje primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju obezvređenih sredstava uključujući i kupljena finansijska sredstva ili finansijska sredstva koja su pri inicijalnom priznavanju sadržavala objektivne dokaze o obezvređenju, prihodi od kamate se uvek priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto osnovicu finansijskog sredstva). Efektivna kamatna stopa uskladena za kreditni rizik jeste stopa koja diskonтуje procenjene novčane tokove tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva na amortizovanu vrednost za ova sredstva.

Banka u slučaju obezvređenja finansijskog sredstva nastavlja da evidentira kamatu na sledeći način:

Na kreditne partije po kojima se pokreće sudski postupak, nakon raskida ugovora o kreditu, obustavlja se dalji obračun zateznih kamata na proglašena dospjela potraživanja. Po okončanju sudskog postupka Banka, u skladu sa sudskom odlukom, izvršiti obračun zatezne kamate.

Kamata, za kredite čija je naplata u kašnjenju preko 90 dan, klasificiše se po zahtjevu regulatora u „E“ kategoriju, a po zahtjevima MRS-a formiraju se ispravke vrijednosti u punom iznosu potraživanja. Regulatorne rezerve i formirana ispravka vrijednosti se ukidaju naplatom ili otpisom dospjelog potraživanja.

Rashodi kamata po depozitima i kreditima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha periodu na koji se odnose.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, administracije kredita, izdavanja garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Naknade nastale kao rezultat procesa odobravanja kredita koje predstavljaju pokriće nastalih troškova Banke po tom osnovu priznaju se u momentu naplate, dok se naknade po osnovu administriranja kredita razgraničavaju na period otplate kredita, bez obzira kada su naplaćene i evidentiraju se u okviru prihoda od kamata.

Prihodi od naknada po osnovu odobrenih garancija i akreditiva se razgraničavaju i priznaju kao prihod u srazmjeri sa proteklim vremenom korišćenja garancija i akreditiva i evidentiraju se u okviru prihoda od naknada.

3.3. Prihodi/rashodi po osnovu hartija od vrijednosti

U skladu sa MSFI 9, dobici/ gubici po osnovu dužničkih instrumenata kapitala koji se vrednuju kroz ostali rezultat, se priznaju kroz ostali rezultat, tj. na računima u okviru kapitala iskazuju se efekti promene njihove fer vrednosti, osim prihoda i rashoda po osnovu obezvredenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklassificuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulirani dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklassificuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Dobici/ gubici po osnovu vlasničkih instrumenata kapitala ili finansijskih instrumenata čiji je poslovni model prikupljanje novčanih tokova kroz trgovanje, priznaju se u bilansu uspeha. Svi realizovani ili nerealizovani dobici po osnovu promene tržišne vrednosti ovih hartija od vrednosti se priznaju u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Hartije od vrednosti čiji je poslovni model prikupljanje ugovorenih novčanih tokova, Banka vrednuje po amortizovanoj vrednosti, koju čini prvočna nabavna vrednost po kojoj su stečene, uvećana za kamatu za protekli period po efektivnoj kamatnoj stopi i umanjena za eventualne otplate glavnice i kamate. Iznos gubitka, nastalog usled obezvredenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj efektivnoj stope ulaganja.

U skladu sa MRS 27, učešća u kapitalu zavisnih entiteta, pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata Banka iskazuje po nabavnoj vrijednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Banka primjenjuje isti računovodstveni postupak za svaku kategoriju učešća.

U skladu sa MRS 28, u konsolidovanim finansijskim izveštajima učešća u pridruženim pravnim licima iskazuju se po metodu udelu.

Na dan bilansa stanja Banka vrši procjenu da li su učešća u kapitalu pridruženih entiteta i zajedničkih poduhvata obezvređena i vrši ispravku vrednosti radi svođenja vrednosti tih učešća na njihovu nadoknadivu vrednosti.

Banka priznaje dividendu od zavisnih entiteta, zajedničkih poduhvata ili pridruženih entiteta u dobitku u svojim pojedinačnim finansijskim izveštajima kada je ustanovljeno pravo Banke da prima dividendu, knjiženjem potraživanje po osnovu dividendi .

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u KM po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja. Kursne razlike nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti, uvećanoj za trošak transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskih sredstava ili finansijske obaveze.

Priznavanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja.

Dobici na prvi dan

Kada se cijena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrijednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivoj tržištu, Banka odmah priznaje razliku između cijene transakcije i fer vrijednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenta realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke koje ima formu garancije na preneseno sredstvo se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predvidena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema temu povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmijenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne obaveze i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.1. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava

U skladu sa zahtevima MSFI 9 "Finansijski instrumenti" Banka od 31.12.2018. godine finansijska sredstva klasificiše u jednu od sledećih kategorija:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice);
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (kapital) poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i prodaja i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice; i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - svi ostali finansijski instrumenti.

Banka klasificiše finansijsko sredstvo u zavisnosti od:

1. poslovog modela kojim se upravlja finansijskim sredstvom; i
2. karakteristika ugovorenih novčanih tokova.

U skladu sa MSFI 9 standardom definisani su sledeći poslovni modeli:

1. poslovni model čiji je cilj držanje sredstava radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine;
2. poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih tokova gotovine kao i prodaja finansijskih sredstava; i
3. poslovni model koji se odnosi na finansijska sredstva koja se stiču radi ostvarenja priliva njihovom prodajom (finansijska sredstva kojima se trguje).

Na dan 31. decembra 2018. godine, banka nema finansijskih sredstava koje vrednuje po fer vrijednosti.

Poslovni model kojim se upravlja sredstvom odražava da li je cilj upravljanja sredstvom prikupljanje isključivo ugovorenih novčanih tokova ili ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koji proizilaze iz prodaje sredstva. Ukoliko ni jedno ni drugo nije primjenljivo, poslovni model držanja radi trgovanja i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha (rezidualna kategorija).

Kada je sredstvo klasifikovano u poslovni model čiji je cilj prikupljanje isključivo ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koji proizilaze iz prodaje sredstva, Banka procjenjuje da li novčani tokovi finansijskog instrumenta predstavljaju samo glavnici i kamatu (SPPI test = ispunjenost uslova da u okviru ugovorenih plaćanje glavnice i kamate na dospeli iznos glavnice).

Banka razmatra da li su ugovoreni novčani tokovi konzistentni sa osnovnim kreditnim aranžmanom, odnosno da li kamata uključuje samo naknadu za vremensku vrednost novca, kreditni rizik, ostale osnovne kreditne rizike i profitnu marginu koja je konzistentna sa osnovnim kreditnim aranžmanom.

Kada ugovoreni uslovi obuhvataju materijalno značajne rizike ili volatilnost novčanih tokova koji nisu konzistentni sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.1. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Inicijalno, Banka finansijska sredstva vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kod kojih se ovi troškovi priznaju direktno u bilansu uspeha.

Naknadno mjerjenje finansijskih instrumenata je pod neposrednim uticajem ispunjenosti sledećih kriterijuma: poslovog modela koji se primjenjuje u upravljanju finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine.

Banka klasificira finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (kapital); i
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Trenutni poslovni model banke je takav da stavlja fokus na instrumenta koji nisu namjenjeni prodaji i koji se drže sa ciljem prikupljanja tokova gotovine po osnovu naplate glavnice pripadajuće kamate. Banka u svom portfoliju kredita, na dan 31. decembra 2018. godine nema sredstva namjenjenih prodaji. Stoga se sva sredstva u portfoliju vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko ispunjava sledeće uslove:

- poslovni model kojim se upravlja sredstvom ima za cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova;
- novčani tokovi predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate; i
- finansijska sredstva nisu naznačena kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo se može vrednovati po amortizovanoj vrijednosti čak i kada se prodaju sredstva desiti ili se očekuje da će se desiti u budućnosti, ali je prodaja sporadična:

- Istorija učestalosti: prodaja je sporadična ukoliko je neučestala iako ima značajnu vrednost.
- Vrednost prodaje: prodaja je sporadična ukoliko je vrednost beznačajna (vrednost prodaje u odnosu na veličinu portfolija predmeta za sagledavanje poslovog modela je dobitak/gubitak od prodaje sa ukupnim prinosom portfolija, ne sa ukupnom imovinom Banke), pojedinačno ili u grupi iako učestala.
- Razlog prodaje: pogoršanje statusa kredita (NPL), restrukturiranje poslovanja i značajne promene u propisima.

Metod efektivne kamatne stope je metod koji se koristi za obračun amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i za alokaciju i priznavanje prihoda od kamata ili troškova kamata u bilansu uspjeha tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskonтуje procjenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvu ili vrijednost finansijskog sredstva ili na amortizovanu vrijednost finansijske obaveze.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.1. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta se tretiraju kao korekcije efektivne kamatne stope, osim kada se finansijski instrument odmjerava po fer vrijednosti, pri čemu se promena u fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha. U tim slučajevima, naknade se priznaju kao prihod ili rashod prilikom početnog priznavanja instrumenta.

Očekivani gubici za sredstva klasifikovana po amortizovanoj vrednosti iskazuju se kao ispravka vrijednosti /obezvredenje tih sredstava.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija je potrebna samo ako se cilj poslovnog modela mijenja tako da se njegova prethodna procjena modela više ne može primenjivati za finansijska sredstva koja se mijere po FVTPL, FVTOCI i po amortizovanoj vrednosti. Reklasifikacija se vrši samo za dužničke instrumente dok za vlasničke nije predviđena kao ni reklasifikacija finansijskih obaveza.

Reklasifikacija nije dozvoljena za vlasničke instrumente merene kao FVTOCI, ili u bilo kojim okolnostima u kojim je za finansijska sredstva ili finansijske obaveze primjenjena opcija fer vrijednosti.

Reklasifikacija treba da se primjeni prospektivno od datuma reklasifikacije koji se definiše kao prvi dan prvog perioda izvještavanja nakon promjene u poslovnom modelu.

Ako se finansijska sredstva reklasifikuju iz modela u kome su vrednovana po amortizovanoj vrijednosti u kategoriju u kojoj će biti vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha tada se na dan reklasifikacije mora utvrditi njihova fer vrednost. Svaki dobitak ili gubitak nastao zbog razlike između amortizovane i fer vrijednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Ukoliko se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz poslovnog modela u kome je vrednovano po fer vrijednosti, u poslovni model u kome će biti vrednovano po amortizovanoj vrednosti, tada se poslednja fer vrednost smatra njegovom tekućom vrednošću.

Svaka obavljena reklasifikacija treba da bude objavljena uz navođenje: datuma reklasifikacije i vrijednosti reklasifikovanih sredstava u svaku od kategorija, razloga za reklasifikaciju i kvantifikovanje uticaja reklasifikacije na iskazani finansijski i prinosni položaj.

Banka na dan 31. decembra 2018. godine nema u svom portfoliju instrumente za koje u narednom periodu očekuje reklasifikaciju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.1. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Modifikacija ugovornih tokova gotovine

Kada se ugovorni tokovi gotovine ponovo ugovaraju ili se na drugi način modifikuju i ponovno ugovaranje ili modifikacije ne rezultiraju prestankom priznavanja finansijskog sredstva, potrebno je da se ponovo obračuna bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva i da se prizna dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspjeha.

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se ponovno obračunava kao sadašnja vrijednost ponovo ugovorenih ili modifikovanih tokova gotovine koji se diskontuju upotrebom prvobitne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva (ili kreditno korigovane efektivne kamatne stope za kupljena ili izdata kreditno obezvređena finansijska sredstva) ili, kada je to primjenjivo, revidirane efektivne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva se koriguje za sve nastale troškove ili naknade koji se amortizuju tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrednosti i rezervisanja za rizike

U skladu sa Metodologijom za procjenu obezvređenja bilanske aktive i verovatnog gubitka p vanbilansim stavkama, odnosno u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 9 "Finansijski instrumenti" (MSFI 9) Banka vrši priznavanje i mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka.

Banka najmanje jednom mjesечно procenjuje kvalitet potraživanja, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju i obračunava iznos tog obezvređenja.

Takođe, Banka najmanje jednom mjesечно procenjuje da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na dan početnog priznavanja i obračunava iznos obezvređenja osnovu očekivanih kreditnih gubitaka.

Potraživanje se smatra obezvređenim ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju, pri čemu se pod objektivnim dokazom o obezvređenju bilanske aktive podrazumijevaju podaci o jednostavnim ili više nastalih događaja koji negativno utiču na procjenjene buduće novčane tokove po ostalim te aktive.

Nastupanjem jedne ili više sledećih okolnosti, smatraće se da postoji objektivan dokaz o obezvređenju bilanske aktive:

- Finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u poslovanju.
- Neispunjavanje ugovornih odredaba prvenstveno neizmirivanje glavnice ili kamata, materijalno značajnom iznosu u roku dužem od 90 dana.
- Banka zbog ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske poteškoće dužnika, donosi odluku o promeni uslova otplate potraživanja odnosno sprovodi postupak restrukturiranja obaveza dužnika.
- Postoji visoka verovatnoća bankrota dužnika ili pokretanje postupka stečaja ili druge finansijske reorganizacije dužnika.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)
3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.1. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrednosti i rezervisanja za rizike (Nastavak)

- Evidentni su podaci koji pokazuju da postoji mjerljivo smanjenje budućih tokova gotovine od grupe dužnika, nakon početnog priznavanja tih sredstava, kada smanjenje ne može još uvek da se utvrdi za pojedinačno potraživanje, uključujući i negativne promene platežne moći dužnika u grupi, ili nacionalne ili lokalne ekonomski uslove koji su u vezi sa izmirivanjem obaveza za sredstva u grupi.
- Banka proda izloženost i pri tome pretrpi veliki ekonomski gubitak.
- Potraživanje je raspoređeno u nivo rizičnosti 3 (Stage 3).

Ukoliko objektivan dokaz nije utvrđen Banka procjenu obezvređenja vrši na grupnoj osnovi.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se računa kao očekivani kreditni gubitak za instrumente koji su klasifikovani u kategoriju finansijskih instrumenata koji se odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti.

Za potrebe procjene postojanja značajnog povećanja kreditnog rizika i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka vrši se razvrstavanje prema nivoima obezvređenja uz utvrđivanje kriterijuma za prelazak potraživanja iz jednog nivoa obezvređenja u drugi (Nivo 1, Nivo 2, Nivo 3).

Procjena obezvređenja na pojedinačnoj osnovi se vrši u slučaju postojanja obektivnog dokaza o obezvređenju (Nivo 3) i u slučaju potraživanja čiji je bruto iznos na dan obračuna veći od praga materijalne značajnosti za Banku.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrijednosti i rezervisanja za rizike (Nastavak)

Prilikom procjene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, u skladu sa MSFI 9, Banka analizira postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procjene budućih tokova gotovine (realizacija kolateralna, prodaja potraživanja, izmirenje i sve ostalo što se smatra relevantnim).

Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu i obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Iznos rezervisanja za gubitke po rizičnim vanbilansnim stavkama se procjenjuje sa stanovišta nadoknadivosti i procjene mogućnosti nastanka plaćanja po preuzetoj obavezi od strane Banke.

Za potrebe procjene obezvređenja na grupnoj osnovi obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu metodologije za klasifikaciju koja se redovno analizira i ažurira u grupe sa sličnim karakteristikama i nivoom kreditnog rizika.

Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrijednosti, a gubici nastali po osnovu umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u bilansu uspeha kao rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog dogadaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrijednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki .

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)
3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.1. Klasifikacija i naknadno odmeravanje finansijskih sredstava (Nastavak)

Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka vrši reprogram kredita prije nego što realizuje sredstva obezbeđenja. Reprogram podrazumijeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja.

Finansijske obaveze se klasificiraju kao:

- finansijske obaveze mjerene po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze mjerene po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

3.5.2. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih obaveza

Obaveze koje se prilikom početnog priznavanja neopozivo klasificiraju kao mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspeha se povezuju sa kreditnim rizikom obaveze u pogledu računovodstvenog tretmana efekata promjena u tom kreditnom riziku.

Iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promenama u kreditnom riziku te obaveze može da se prikaže u okviru ostalog ukupnog rezultata a preostali iznos treba da se prikaže u bilansu uspjeha osim ako bi se time stvorila računovodstvena neusaglašenost u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.5.2. Klasifikacija i naknadno odmjeravanje finansijskih obaveza (Nastavak)

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasificuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imacu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmjene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksan broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove vrste, kao što sledi:

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti.

Obaveze po kreditima se klasificuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banika nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale tekuće obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrijednosti.

3.5.3. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućen pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina uključuje gotovinu na žiro računima u konvertibilnim markama i stranim valutama, gotovinu u blagajnama u konvertibilnim markama i u stranim valutama, depozite kod Centralne Banke, ostala novčana sredstva ukoliko se mogu priznati kao gotovinski ekvivalenti. Za potrebe prikazivanja bilansa tokova gotovine, pod gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva, sredstva kod Centralne banke i sredstva na deviznim računima kod domaćih i inostranih banaka i ostali depoziti sa dospijećem do 30 dana.

3.7. Repo poslovi

Banka nema hartija od vrijednosti kupljenih po ugovoru kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti.

3.8. Rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive (SG RS 67/04) i Programom o minimalnim standarima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive sa politikom i procedurama OA-01-2-07 od 01.09.2018.god

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasificiraju) klasificiraju se u kategorije A, B, C, D, E, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnij u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procjene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja.

Sva potraživanja od istog dužnika klasificiraju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbedena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

Obračun rezerve za procjenjene gubitke vrši se jednom mesečno.

Ocjena finansijske sposobnosti i kategorije rizičnosti zasniva se na sveobuhvatnoj analizi kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja.

Osnova kvantitativne analize za pravna lica su podaci iz finansijskih izveštaja (bilans stanja, bilans uspeha, izveštaj o tokovima gotovine, napomene uz finansijske izveštaje i dr.) kad mišljenje ovlaštenog revizora, kao i podaci o nastanku kritičnih dogadaja (blokada računa, neurednost u izmirenju obaveza i dr.).

Banka ima i vlastiti sistem internog rejtinga klijenta koji se radi na osnovu segmentacije portofolia u četiri cjeline (corporate, fizička lica, preduzetnici i poljoprivrednici) za koje su razvijeni rejting modeli. Osim rejtinga komitenta, vrši se i rejting transakcije gdje u obzir uzimaju kriterijumi koji su specifični za ulazak Banke u kreditni aranžman. S komitenti i sve njihove transakcije (plasmani) se razvrstavaju u jednu od deset kategorija.

Potraživanja od preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih gospodinstava klasificiraju se prema urednosti izmirivanja materijalno značajnih obaveza prema Banci i urednosti u

izmirivanju poreskih obaveza u toku poslednjih 12 meseci, kao i na osnovu identifikovanih kritičnih dogadaja (blokada računa, otpis potraživanja, restrukturiranje i sl.).

Potraživanja od fizičkih lica klasificiraju se na osnovu ocene kreditne sposobnosti klijenta koju obuhvata analize stepena kreditne zaduzenosti, valutne strukture ukupnih mesečnih kreditnih obaveza, urednosti u izmirenju obaveza prema Banci i drugih faktora.

Klasifikacija odnosno određivanje kategorije rizičnosti vrši se prilikom odobravanja plasmana a može se korigovati u toku korišćenja plasmana na osnovu utvrđenih kriterijuma.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.8. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Nastavak)**

Osnovna klasifikacija dužnika nezavisna je od pribavljenih instrumenata obezbjeđenja potraživanja. Potraživanje od dužnika, zbog ocjene kvaliteta instrumenata obezbjeđenja, može biti različito klasifikovano od osnovne klasifikacije dužnika. Prema kvalitetu, instrumenti obezbjeđenja se dijele na prvoklasna sredstva obezbjeđenja i adekvatna sredstva obezbjeđenja u skladu sa propisanim uslovima.

U skladu sa usvojenom metodologijom i kriterijumima za procjenu kreditnog rizika, Banka vrši rangiranje potraživanja od klijenata tako da potraživanja sa prvoklasnim obezbjeđenjem klasificira u kategoriju A, a adekvatno obezbjeđena potraživanja u jednu kategoriju povoljniju od one u koju bi inače to potraživanje bilo klasifikovano.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo RS, rezerva za procenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primjenom sledećih procenata: A - 2%, B - 5%-15%, C - 16%-40%, D - 41%-60% i E - 100%.

Nedostajuća rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa gore navedenom Odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke objelodanjenom u Napomeni 3.6 iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 12).

Nedostajuća rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama predstavlja odrbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena i da se pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije ispod 12%.

Banka je procjenjeni iznos nedostajuće rezerve na dan 31. decembra 2018. godine objelodanila kao odrbitnu stavku od kapitala. Na dan 31. decembra 2018. godine nedostajuća rezerva je 4.749 hilj KM u skladu sa tačkom 34(a) Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. (Napomena 29 (b)).

3.9. Investicije u zavisna društva

Investicije u zavisna društva se odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti, u skladu sa MRS 27 "Pojedinačni finansijski izvještaji", umanjenoj za eventualne nastale gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

3.10. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema su inicijalno iskazani po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Navedenu nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carne, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate.

Nakon inicijalnog priznavanja nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Revalorizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se vrši jednom u pet godina, a u slučaju značajnih odstupanja fer vrijednosti, revalorizacija se može vršiti svake tri godine.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Nekretnine i oprema (Nastavak)

Procjenu nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja vrše ovlaštena lica za procjenu. Poslednja procjena gradjevinskog objekata i zemljišta u funkciji Banke (imovine koju Banka koristi) je rađena u 2018. godini.

Naknadna ulaganja u nekretnine i opremu, koja utiču na poboljšanje stanja sredstava iznad njegovog početno procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, uvećavaju nabavnu vrijednost osnovnog sredstva.

Ulaganja po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme priznaju se kao rashod perioda u kom su nastala.

Amortizacija se obračunava po stopama koje obezbjeđuju nadoknađivanje vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja u toku njihovog korisnog vijeka trajanja. Osnovicu za amortizaciju čini nabavna vrijednost nekretnine, opreme i nematerijalnih ulaganja.

Materijalna sredstva nekretnine, postrojenje i oprema isključuju se iz bilansa:

- nakon što se otude,
- kada se trajno povuku iz upotrebe i
- kada se procijeni da odnosno sredstvo više ne donosi korist.

Dobici ili gubici proizašli iz rashodovanja ili otuđenja dugoročne materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između neto primitaka od otuđenja i knjigovodstvenog iznosa imovine, taj se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

Korišćenje revalorizacionih rezervi

U skladu sa paragrafom 41 (MRS 16) revalorizacione rezerve Banka će:

- direktno na neraspoređenu dobit prenijeti revalor.rezerve kada sredstvo prestane da se priznaje (prodaja, otuđenje ili iz nekog drugog razloga povuče iz upotrebe) i
- prenijeti na neraspoređenu dobit revalor.rezerve dok se sredstvo koristi. U ovom slučaju iznos prenijete revalorizacione rezerve predstavlja razliku između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrijednosti sredstva i amortizacije zasnovane na prvobitnoj nabavnoj vrijednosti sredstva.

Prenošenje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit se vrši kroz bilans stanja.

3.11. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispraku vrijednosti i eventualne gubitke. Nematerijalna ulaganja obuhvataju softvere i licence. Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava ravnomjerno na nabavnu vrijednost, po stopi od 2%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je, u skladu sa MRS 40, imovina (zemljište ili građevinski objekat ili dio građevinskog objekta ili oboje) koju Banka drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog.

Investicione nekretnine početno se iskazuje po nabavnoj vrijednosti / cijeni koštanja. Nabavna vrijednost obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne troškove.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se evidentiraju po metodi fer vrijednosti. Na osnovu politike fer vrijednosti ne vrši se obračun amortizacije za investicione nekretnine. Fer vrijednost utvrđuje ovlašteni procjenitelj na kraju kalendarske godine.

Ako se knjigovodstveni iznos nekretnine poveća kao rezultat procjene, povećanje se direktno knjiži kao povećanje vrijednosti nekretnine i prihod.

Ako se knjigovodstvena vrijednost nekretnine umanji kao rezultat procjene, smanjenje treba priznati kao rashod, ako prije toga nije bila formirana revalorizaciona rezerva ili direktno teretiti revalorizacione rezerve do iznosa umanjenja ako postoje formirane revalorizacione rezerve.

Banka je izvršila inicijalno priznavanje investicionih nekretnina po prvi put na dan 31. decembra 2011. godine i tada su iznosile 2263 hiljade KM. Na dan 31 decembar 2018.godini Banka je izvršila procjenu investicionih nekretnina i na izvještajni datum vrijednost investacionih nekretnina iznosi 2352 hiljada KM.

3.13. Stalna sredstva namijenjena prodaji

Stalna sredstva namijenjena prodaji se priznaju po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje vrši se po fer vrijednosti i promjene po fer vrijednosti se iskazuju kroz bilans uspjeha.

Da bi se sredstvo klasificovalo i priznalo kao sredstvo namijenjeno prodaji mora biti raspoloživo za trenutnu prodaju, a da bi prodaja bila izvjesna Uprava Banke sačinjava plan prodaje i započinje aktivnosti oko prodaje. Prodaja ovih sredstava mora da bude vjerovatna, a očekivana prodaja da se završi u roku od jedne godine od datuma priznavanja. Producetak perioda za prodaju (na još tri mjeseca) ne isključuje sredstvo od klasifikovanja kao ono koje se drži za prodaju samo ukoliko postoji dovoljno dokaza da Banka ostaje posvećena planu za prodaju sredstva. Na ova sredstva se primjenjuje MSFI 5 i MRS 36.

Za stalna sredstva namijenjena prodaji ne vrši se obračun amortizacije.

Banka može da odluči da ne vrši prodaju sredstva, odnosno da ga klasificuje ga na drugi način (kao investicionu nekretninu ili za obavljanje vlastite poslovne djelatnosti).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Stečena materialna imovina

Naplata potraživanja preuzimanjem pokretne i nepokretnе imovine, u slučaju kada je potraživanje Banke obezbjedeno hipotekom, zalogom na pokretnim stvarima ili nekom drugim vrstom obezbjedenja, vrši se na osnovu odluke suda i/ili ugovora o kupoprodaji proistekli iz vanskudskog poravnanja ili aukcijske kupovine.

Pokretna i nepokretna sredstva stečena naplatom potraživanja priznaju se u poslovnim knjigama Banke kao zalihe sredstava stečenih naplatom potraživanja, sa namjerom prodaje u roku od godinu dana. Inicijalno se vrednuju po nižoj vrijednosti od:

- bruto vrijednosti potraživanja po osnovu kojeg se stiče imovina,
- procjenjene vrijednosti imovine (koja nije starija od jedne godine) umanjene za troškove prodaje,
- kada se imovina stiče odlukom suda u iznosu koji je niži od bruto vrijednosti potraživanja (koje je obezbjedeno tom imovinom) imovina se vrednuje po vrijednosti iz sudske odluke.

Nakon početnog priznavanja vrši se usklajivanje knjigovodstvene vrijednosti sa finansijskim sredstava stečenih naplatom potraživanja, kao i usklajivanje ukoliko dođe do obezvredenja sredstava u smislu pada nadoknadive vrijednosti, u skladu sa aktom koji donosi Uprava Banke. Efekti ovih usklajivanja se priznaju kao rashodi perioda.

3.15. Amortizacija

Amortizacija nekretnina i opreme se ravnomjerno obračunava na nabavnu ili procijenjenu vrijednost, primjenom sljedećih stopa amortizacije, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpisu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	Vijek trajanja <u>(godina)</u>	Stopa <u>(%)</u>
Građevinski objekti	61 - 77	1.3%
Investicione nekretnine	61 - 77	Ne obračunava se
Kompjuterska oprema	5	20%
Namještaj i ostala oprema	5 - 14	7%-20%
Vozila	6	15.5%
Nematerijalna ulaganja	5	20%

Banka primjenjuje proporcionalnu (linearnu) metodu obračuna amortizacije materijalne i nematerijalne imovine. Kod obračuna amortizacije Banka se pridržava principa kontinuiteta i jednom odabranje metode do konačnog amortizovanja sredstva ili grupe sredstava.

Iznos amortizacije za svaki period se priznaje kao rashod tokom korisnog vijeka trajanja sredstva.

Za poreski bilans Banka će primjenjivati način i postupak obračuna amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.16. Lizing

Banka klasificuje lizing (zakup nekretnina i opreme) kao finansijski u slučaju kada je ugovorom regulisano da se u osnovi svi rizici i koristi koje proističu iz vlasništva nad sredstvima prenose na korisnika lizinga. Svi ostali ugovori o lizingu se klasificuju kao ugovori o operativnom lizingu.

Lizing ugovori koji se odnose na zakup poslovnog prostora u kojima se nalaze organizacioni dijelovi Banke se odnose na operativni lizing. Sva plaćanja u toku godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak o izještaju o ukupnom rezultatu ravnomjerno pravolinijski tokom perioda trajanja lizinga.

3.17. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskonтуje buduće gotovinske isplate, ili primanja tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva, ili obaveze, ili prema potrebi u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva, ili finansijske obaveze. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata, ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke koji mogu nastati.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu i kamatonosnu pasivu, evidentiraju se u bilansu uspjeha u periodu na koji se odnose u skladu sa načelom uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionih odnosa koji su definisani ugovorom Banke i komitenta.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve naknade i provizije koje su plaćene ili primljene, a koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcione troškove i sve druge premije ili diskonte.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini dio efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda od kamate, obračunava se i naplaćuje jednokratno unaprijed, razgraničava se i diskonтуje tokom perioda trajanja kredita.

Banka u slučaju obezvređenja finansijskog sredstva nastavlja da evidentira kamatu na sledeći način:

Na kreditne partije po kojima se pokreće sudski postupak, nakon raskida ugovora o kreditu, obustavlja se dalji obračun zateznih kamata na proglašena dospjela potraživanja. Po končanju sudskog postupka Banka, u skladu sa sudskom odlukom, izvršiti obračun zatezne kamate.

Kamata, za kredite čija je naplata u kašnjenju preko 90 dan, klasificuje se po zahtjevu regulatora u „E“ kategoriju, a po zahtjevima MRS-a formiraju se ispravke vrijednosti u punom iznosu potraživanja. Regulatorne rezerve i formirana ispravka vrijednosti se ukidaju naplatom ili otpisom dospjelog potraživanja.

Rashodi kamata po depozitima i kreditima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Rashodi kamata po depozitima i kreditima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, administracije kredita, izdavanja garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Naknade nastale kao rezultat procesa odobravanja kredita koje predstavljaju pokriće nastalih troškova Banke po tom osnovu priznaju se u momentu naplate, dok se naknade po osnovu administriranja kredita razgraničavaju na period otplate kredita, bez obzira kada su naplaćene i evidentiraju se u okviru prihoda od kamata.

Prihodi od naknada po osnovu odobrenih garancija i akreditiva se razgraničavaju i priznaju kada prihod u srazmeri sa proteklim vremenom korišćenja garancija i akreditiva i evidentiraju se u okviru prihoda od naknada.

3.19. Preračunavanje stranih valuta

Novac u domaćoj valuti u blagajni (gotovina u trezoru, operativnim blagajnama i gotovina na putu), na računima Banke, te sva ostala potraživanja i obaveze u domaćoj valuti se iskazuju u nominalnoj vrijednosti u konvertibilnim markama, na dan bilansa.

Efektivni strani novac, devize na deviznim računima kod inostranih i domaćih banaka, te na prolaznom deviznom računu, kao i sva potraživanja i obaveze u stranoj valuti iskazuju se na dan bilansa po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u konvertibilne marke po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 10).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa ugovorenom valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 10).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u konvertibilne marke po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan izveštavanja.

3.20. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisanih poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitke prije oporezivanja po odbitku efekata usklajivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekuceg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, poreski gubici iz tekucog perioda iskazani u poreskom bilansu, kao negativna razlika izmedju prihoda i rashoda, mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice buducih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.20. Porezi i doprinosi (Nastavak)

Od 01.01.2016.godine u Republici Srpskoj je u primjeni novi Zakon o porezu na dobit, a od 01.01.2017.godine su u primjeni izmjene i dopune Zakona. U odnosu na prethodni Zakon značajna je izmjena u dijelu priznavanja rashoda po osnovu indirektnog otpisa plasmana, kao i izmjena vezano za obračun amortizacije.

Prema novom Zakonu rashodi indirektnog otpisa plasmana koji su iskažani u bilansu uspjeha poreskog perioda priznaju se najviše do iznosa koji propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske za kategorije B,C,D i E.

Izmjenom i dopunom Zakona o porezu na dobit (2017.godine) propisan način razvrstavanja stalnih sredstava, metode i način priznavanja rashoda amortizacije u svrhu utvrđivanja osnovice poreza na dobit.

Na osnovu toga, stalna sredstva se amortizuju proporcionalnom metodom (nekretnine i postrojenja, propisana stopa 3%; a nematerijalna sredstva 10%) i grupnom metodom (računari, softveri 40% i ostala oprema 20%).

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike protizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Direktни porezi i doprinosi

Direktni porezi i doprinosi uključuju doprinose koji padaju na teret poslodavca, porez na imovinu i različite vrste drugih poreza i doprinosi uključenih u okviru ostalih rashoda iz poslovanja.

3.21. Beneficije zaposlenima

U skladu sa domaćim propisima, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penzionalno osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Pomenute obaveze uključuju plaćanje poreza i doprihosa u ime zaposlenih, u iznosu obračunatom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. Banika je takođe u obavezi da dio poreza i doprinsa iz bruto plata zaposlenih, u ime zaposlenih uplati na račun javnih fondova. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa zahtjevima IAS 19 "Naknade zaposlenima", Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima kao i Pravilnikom o radu Banke.

Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade ovlašćeni aktuar je koristio sljedeće pretpostavke: diskontna stopa od 6% godišnje, projektovani rast zarada 2% godišnje, godine radnog staža za odlazak u penziju - 40 godina za muškarce i 35 godina za žene. Očekivani broj zaposlenih koji će koristiti pravo na otpremninu je dobijen na bazi funkcije opstanka koja se utvrđuje na bazi fluktuacije radne snage i mortaliteta u periodu 01.01.2012.-31.12.2018.god.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJELOVAC

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.22. Kapital

Uplaćeni kapital se iskazuje po nominalnoj vrijednosti uplaćenih akcija i vodi se analitički prema vlasnicima. Knjigu akcionara za Banku vodi Centralni registar.

Na računima revalorizacionih rezervi evidentira se revalorizacija materijalnih i nematerijalnih sredstava u skladu sa MRS 16.

Zakonske rezerve su rezerve propisane Zakonom, izdvajaju se iz dobiti Banke i čine jednu od pozicija kapitala.

Banka u zakonske rezerve izdvaja svake godine iz dobiti poslije oporezivanja najmanje 5% dobiti sve dok ne dostigne iznos zakonskih rezervi koji ne može biti manji od 10% osnovnog kapitala. Ovo su minimalni zahtjevi a Banka može svojim statutom regulisati veća izdvajanja u ovim svrhe.

Na dan 31. decembra 2018. godine akcijski kapital Banke iznosi 25.744.179 KM i sastoji se od 19.744.179 običnih akcija, nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM i 6.000.000 prioritetnih nekumulativnih konvertibilnih akcija nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM. Sve akcije su u potpunosti uplaćene.

Banka je u toku 2017. godine izvršila pokriće gubitka iskazanog na 31.12.2016. godine u iznosu od 17.209.430 KM na teret zakonskih rezervi (1.670.941 KM), rezervi iz dobiti (2.907.437 KM) i smanjenjem osnovnog kapitala (12.631.052 KM).

Banka je u toku 2017. godine izvršila emisiju običnih akcija u iznosu od 6.000 hiljada KM. Uplata navedenog iznosa je u cijelosti izvršena 05.07.2017. godine.
U 2018. godini je ostvarila gubitak od 11.069.972,66 KM

U skladu sa Zakonom o bankama, na dan 31. decembra 2018. godine, pokazatelj adekvatnosti kapitala, obračunat od strane Banke po regulatornim zahtjevima je bio 10.87%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.23. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni povjerilac - nalogodavac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po ţer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procjene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspjeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.24. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se djeljenjem neto dobitka/(gubitka) koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izveštajnog perioda.

Banka je akcionarsko društvo čijim se akcijama javno trguje, tako da je obavezna da izračunava i objelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 "Zarada po akciji".

3.25. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plassmanima ne snosi nikakav rizik.

3.26. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Objelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izvještavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 28).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih prepostavki, koje imaju efekta na iskazane vrijednosti sredstava i obaveza, kao i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i prepostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i prepostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procjene i prepostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrijednosti sredstava i obaveza u toku narednog izveštajnog perioda (do kraja tekuće poslovne godine).

(a) Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

Banka na svaki izveštajni datum procjenjuje kvalitet potraživanja (osim onih koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha) radi procjene očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 9 "Finansijski instrumenti" (MSFI 9). Shodno MSFI 9 prilikom obezvredenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvredenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvredenu finansijsku aktiju.

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promene u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta, čime se razlikuju prepoznaju očekivani gubici. Dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici se priznaju za izloženosti kod kojih nije došlo do povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva (nivo 1), dok se za izloženosti kod kojih je došlo do povećanja kreditnog rizika obračun očekivanih gubitaka vrši za cijeli životni vek sredstva (nivo 2). U nivo 3 se svrstaju finansijska aktiva kod koje postoji objektivan dokaz obezvredenja na izveštajni datum, odnosno problematična finansijska aktiva i za nju se kalkulišu očekivani kreditni gubici za cijeli životni vek instrumenta.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makanje ekonomskih faktora, odnosno razmatraju se razumljive i podržive informacije koje uključuju projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako individualno tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Metodologija i prepostavke koje se koriste za procjenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procjenjenih i ostvarenih gubitaka.

(b) Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilančnog stanja se bazira na kotiranim tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehniku neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoji tržišne cijene i ostale relevantne modele.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA (Nastavak)

(c) Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata (Nastavak)

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procjenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u procjeni "fer" vrijednosti. Modeli procjene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerena i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerena. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(d) Obezvrijedenje investicija u zavisna društva

Banka smatra učešća u kapitalu raspoloživa za prodaju obezvrijedenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procjenjeno smanjenje fer vrijednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(e) Koristan vijek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na trogodišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

(f) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrijednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva Banke i sredstva stečena naplatom potraživanja.

Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadi iznos nekog sredstva procjenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknade vrednosti.

Razmatranje obezvredenja zahtijeva od rukovodstva subjektivno prosudivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(g) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procjena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 13(c)).

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEŠIN

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)**

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA (Nastavak)

(h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primjenom aktuarske procjene. Aktuarska procjena uključuje procjenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, starosne mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvjesnosti utiču na ishod procjene. Pretpostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 9 i 23 uz finansijske izveštaje.

(i) Rezervisanje po osnovu sudske sporove

Banka je uključena u određeni broj sudske sporove koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnog odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka procjenjuje vjerovatnoču negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose vjerovatnih ili razumnih procjena gubitaka.

Razumne procjene obuhvataju prosudivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnjanja, procjene od strane službe za pravne poslove, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinese rješavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je vjerovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano procjeniti pažljivom analizom (Napomene 23. i 30(a)). Potrebno rezervisanje se može promijeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje obelodanjuju, osim ako je vjerovatnočna odliva resursa koji sadrže ekonomski koristi veoma mala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Prihodi od kamata:		
- Centralna banka BIH	-	-
- banke	1	1
- druge finansijske organizacije	14	92
- javna preduzeća	78	31
- druga preduzeća	3,301	5,968
- preduzetnici	380	549
- javni sektor	72	82
- stanovništvo	2,712	3,270
- drugi komitenti	22	14
Ukupno	6,580	10,007
Rashodi od kamata:		
- danke	0	0
- druge finansijske organizacije	179	31
- javna preduzeća	0	0
- druga preduzeća	31	93
- preduzetnici	0	0
- javni sektor	7	8
- stanovništvo	1,947	2,324
- drugi komitenti	2	0
Ukupno	2,166	2,456
Neto prihod po osnovu kamata	4,414	7,551

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako slijedi:

	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Prihodi od kamata po osnovu:		
- kredita u KM	6,580	10,007
- depozita u KM	0	0
- hartija od vrednosti u KM	0	0
- ostalih plasmana u KM	0	0
- kredita u stranoj valuti	0	0
- depozita u stranoj valuti	0	0
- hartija od vrednosti u stranoj valuti	1	1
- ostalih plasmana u stranoj valuti	0	0
Ukupno	6,580	10,007
Rashodi kamata po osnovu:		
- depozita u KM	776	785
- depozita u stranoj valuti	1,390	1,671
- ostalih obaveza		
Ukupno	2,166	2,456
Neto prihod po osnovu kamata	4,414	7,551

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJELOVAC

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama KM	01.01.-	31.12.2018.	01.01.-	31.12.2018.
Prihodi od naknada i provizija					
Naknade za usluge dinarskog platnog prometa od:					
- Banaka	968			1,0	
- Privrede	1,104			1,0	
- Stanovništva	432			4	
Naknade za održavanje tekućeg računa fizičkih lica	98				
Naknade po kreditima fizičkih lica	454			5	
Naknade za obradu kreditnog zahteva	1,134			1,1	
Naknade za usluge deviznog platnog prometa	38				
Naknade za korišćenje sefova	500			5	
Naknade i provizije za ostale bankarske usluge	118			1	
Prihodi od naknada po osnovu platnih kartica	-				
Ostale naknade i provizije	-				
Provizije po osnovu izdatih garancija, avala i akreditiva	295			3	
Ukupno	5,103			5,384	
Rashodi naknada i provizija					
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	380			4	
Naknade po poslovima sa platnim karticama	0			4	
Ostale naknade i provizije	312			6	
Ukupno	692			64	
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	4,412			4,739	

7. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama KM	01.01.-	31.12.2018.	01.01.-	31.12.2018.
Pozitivne kursne razlike	1,606			1,84	
Negativne kursne razlike	1,348			1,96	
Prihodi od efekata ugovorene valutne klauzule	-			-	
Rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule	-			-	
Neto prihod	258			28	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**8. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREDENJA/
 (OBEZVREDENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
 PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

(a) Knjiženja (na teret)/u korist bilansa uspeha

	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Rashodi po osnovu obezvredenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha:		
- hartije od vrijednosti	0	0
- potraživanja za kamate i naknade	1,505	5,102
- dati krediti i depoziti	11,845	8,491
- ostali plasmani	235	42
- ostala sredstva	23	110
	13,608	13,745
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	558	808
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	0	0
Ukupno (Napomena 8(a))	558	808
Otpisi nenaplativih potraživanja		
Konačan otpis nenaplativih potraživanja po glavnici	18	156
Konačan otpis nenaplativih potraživanja po kamatama i naknadama	100	462
Konačan otpis ostalih potraživanja	4	0
	122	618
Ukupno rashodi	14,288	15,171
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspeha:		
- hartije od vrednosti	0	0
- potraživanja za kamate i naknade	1,937	3,024
- dati krediti i depoziti	8,626	9,076
- ostali plasmani	147	80
- ostala sredstva	13	168
	10,723	12,348
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	510	579
Prihodi po osnovu ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	0	0
Ukupno (Napomena 8(b))	11,233	12,927
Prihodi po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja	50	134
Ukupno prihodi	11,283	13,061
Neto prihod/(rashod) po osnovu umanjenja (obezvredenja) finansijskih sredstava	(3,005)	(2,110)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREDENJA/(OBEZVREDENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VRJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA (Nastavak)**

Promjene na računima ispravke vrednosti plasmana i potraživanja i rezervisanjima za vanbilansne stavke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**8. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREDENJA/
 (OBEZVREDENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU
 PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)**

(c) Rezerva za procijenjene gubitke

Na osnovu klasifikacije pozicija utvrđene u skladu sa propisima donetim od strane Agencije za bankarstvo RS i internim aktima, na dan 31. decembra 2018. godine obračunata je rezerva za procijenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki:

	31.12.2018.	31.12.2017.	Korekcije	Pređe prim.IFRS 9 31.12.2018.
bilansnih plasmana	37214	37042	0	37214
vanbilansnih stavki	315	355	0	315
	37529	37397	0	37529
avke vrednosti i rezervisanja obračunata u du sa internom metodologijom (IFRS 9):				
ispravka vrednosti bilansne aktive koja se klasificiše rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	32667	29390	1864	30803
	113	470	(315)	428
	32780	29860	1549	31231
aktivna razlika između obračunate rezerve po Odluci Centralne banke BiH i ispravke vrednosti po internoj metodologiji (IFRS 9):				
reducirano rezervisanje po bilansnim i vanbilansnim stavkama u skladu sa internom metodologijom u odnosu na odluku NBS	4547	7652	(1864)	6411
	202	(115)	315	(113)
	4749	7537	1549	6798
upan iznos ispravke vrednosti i rezervisanja:				
ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	32666	28196	3057	29609
	113	335	(180)	293
	32779	28531	2877	29902
ispravka vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat ispravka vrednosti ostale bilansne aktive koja se ne klasificiže	1	0	1	0
	0	0	0	0
	32780	28531	2878	29902
upno				

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

**8. NETO PRIHOD/RASHOD PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOD BANKE
 SE NE VREDNUJU PO FER VRJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA (Nastavak)**

(d) Rezerva za procjenjene gubitke (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktiva i passiva banke, zbir pozitivnih razlika između rezerve za procjenjene gubitke obračunate u skladu sa navedenom Odlukom i iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama koja je obračunata u skladu sa internom metodologijom, predstavlja iznos nedostajuće rezerve za procjenjene gubitke.

Ako je iznos ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama veći od iznosa rezerve za procjenjene gubitke obračunatog na nivou dužnika, Banka nije obvezana da obračuna nedostajuću rezervu za procjenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama.

Na dan 31. decembra 2018. godine obračunata nedostajuća rezerva za procjenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Napomena 3.8), iznosi 4.749 hiljadu KM (31. decembar 2017. godine: 7.537 hiljada KM).

**9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I
 OSTALI LIČNI RASHODI**

	U hiljadama KM	
	01.01.- 01.12.2018.	31.12.2017.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	2524	582
Troškovi poreza i doprinosu na zarade i naknade	1582	564
Otpremnine po osnovu tehnološkog viška	4	91
Ostali lični rashodi	409	345
Prihodi od ukidanja rezervisanja za ostala primanja zaposlenih (Napomena 2.2.3 i 28))	81	
Ukupno	4,519	763

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

10. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2017.
Troškovi amortizacije:		
- nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 19)	694	863
- nematerijalne imovine (Napomena 19)	107	178
Ukupno	798	1041

11. OSTALI PRIHODI

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2017.
Naplaćena otpisana potraživanja		
Prihodi od dividenti i učešća	50	134
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	32	51
Ostali prihodi	274	50
Ukupno	292	626
	648	861

12. OSTALI RASHODI

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 01.01.- 31.12.2017.
Troškovi materijala		
Troškovi proizvodnih usluga	532	454
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2,041	1,897
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	2,104	1,721
Troškovi članarina i pretplata za časopise	248	236
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	5	7
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nem. i obezvredjenja stecene imovine	1,237	909
Ostali rashodi	5,583	21
Ukupno	363	17
	12,113	5,262

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

13. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobitak**

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Tekući porez na dobitak	(58)	112
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	240	(54)
Ukupno poreski rashod	182	166

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobitak iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda rezultata poslovanja pre oporezivanja i propisane poreske stope

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	(11,012)	223
Porez na dobit obračunat po važećoj stopi (10%)	58	112
Poreski efekti rashoda/prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	0	0
Neiskorišćeni poreski gubici	0	0
Iskorišćeni preneti poreski gubici	0	0
Ukupan poreski rashod iskazan u bilansu uspeha	58	166

(c) Komponente odloženih poreskih sredstava

	01.01.- 31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Odložena poreska sredstva po osnovu privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove	240	(54)
Stanje na dan	(10,830)	57

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

13. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

(d) Neiskorišteni poreski gubitak kao osnov za priznavanje odloženih poreskih sredstava

Na dan 31.12.2017.godine Banka je imala preneseni poreski gubitak u iznosu od 14.788.568,00 KM (poreski gubitak iz 2016.godine). U poreskom bilansu za 2017.godinu Banka je iskazala poreski dobitak u iznosu od 2.751.250,00 KM što je uticalo da na dan 31.12.2018.godine preneseni poreski gubitak (iz 2017.godine) iznosi 12.037.318,00 KM.

Prema paragrafu 35. MRS 12, postojanje neiskorišćenih poreskih gubitaka predstavlja dokaz da entitet neće u budućim periodima imati oporezivu dobit.

Na osnovu navedenog, ako je entitet u skorijoj prošlosti poslovalo uz gubitak, entitet treba da prizna odložena poreska sredstva samo ukoliko postoje uvjerljivi dokazi da će ostvariti dovoljno oporezive dobiti, na teret koje će moći da iskoristi neiskorišćeni poreski gubitak.

Pošto je Banka u skorijoj prošlosti (2016.godine) poslovala sa gubitkom, u 2017.godini je ostvarila nedovoljno oporezive dobiti.

Imajući u vidu da je Banka i 2018.godinu poslovala sa gubitkom, izradom poreskog bilansa za 2018.godinu će se utvrditi tačan iznos neiskorištenog (ostatka) poreskog gubitka. Rok za predaju poreskog bilansa za 2018.godinu je 31.03.2018.godine.

14. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	Stanje pre knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
U KM				
Obavezna rezerva	15,580		15,580	13,988
Sredstva preko obavezne rezerve	16,286		16,286	20,063
Gotovina u blagajni	4,317	-	4,317	5,031
	36,183	-	36,183	39,082
U stranoj valuti				
Gotovina u blagajni	3,861	-	3,861	4,625
Ostala novčana sredstva - Centralna banka	315	-	315	506
	4,176	-	4,176	5,131
Zlato i ostali plemeniti metali	42	-	42	42
	40,401	-	40,401	44,255
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 8)	(57)		(24)	(81)
Stanje na dan	40,344	(24)	40,320	44,199

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obaveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obavezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja.

Od 01. jula 2016. godine stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka na osnovicu za obračun obavezne rezerve iznosi 10%. Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj se valuti sredstva izraze prema stanju sredstava na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda koji prethodi periodu održavanja, uvećani za obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) započinje svakog mjeseca u dane prvog, jedanaestog i dvadesetprvog, a završava se desetog, dvadesetog i poslednjeg dana u mjesecu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

15. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Centralna banka na računu rezervi banke u obračunskom periodu na iznos sredstava obavezne rezerve obračunava naknadu, a na iznos sredstava iznad obavezene rezerve obračunava naknadu pre stope koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).

Ukoliko u toku perioda održavanja dođe do promjene vrijednosti Deposit Facility Rate, primjenjuje se stopa koja je važila na prvi dan perioda održavanja tokom kojeg je došlo do promjene Deposit Facility Rate.

Stupanjem na snagu Zakona o bankama Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj 4/17) obveza izvještavanja o posebnoj rezervi u okviru računa obavezne rezerve je prestala važiti 26.01.2017.godine.

Obavezna rezerva u Decembru 2018 godine, odnosno obavezna rezerva poslednje dekade mjeseca decembra 2018. godine (21.12.-31.12.2018. godine) iznosila je 14.048 KM hiljada i bila je uspostavljena sa navedenom Odlukom CBBiH.

Odlukom se utvrđuje jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju CBBiH primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve.

Ovom Odlukom, osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj se valuti nalaze.

16. KREDITI I PLASMANI BANKAMA

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
Devizni računi kod inostranih banaka	28,990	-	28,990	9,155
Devizni računi kod domaćih banaka	57	-	57	3,399
	29,047	-	29,047	12,544
 Krediti bankama i drugim finansijskim organizacijama u KM	 636	 -	 636	 66
Dati depoziti u stranoj valuti	279	-	279	77
	915	-	915	133
 Kamata	 276	 -	 276	 74
 Bruto krediti i potraživanja	 30238	 -	 30,238	 13,311
 <i>Minus: Ispravka vijrednosti (Napomena 8))</i>				
- deviznih računa kod inostranih banaka	-	(87)	(87)	-
- kredita bankama i drugim finansijskim institucijama	(218)	184	(34)	77
- datih depozita u stranoj valuti	0	(1)	(1)	1
- kamata	(274)	-	(274)	(274)
	(492)	96	(396)	(3,311)
 Stanje na dan	 29,746	 96	 29,842	 13,310

Krediti dati bankama i drugim finansijskim organizacijama se uglavnom odnose na cijepjele kratkoročne kredite.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

16. KREDITI I PLASMANI BANKAMA (Nastavak)

Ostali plasmani bankama predstavljaju dugoročni depozit u stranoj valuti (278 hilj.KM) koji se odnosi na kartičarsko poslovanje (namjenski depozit).

Koncentracija kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u neto iznosu, na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, prikazana je kako slijedi

	Stanje pre knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
Ostale banke	29,326	(88)	29,238	13,201
Druge finansijske organizacije	417	184	601	409
Stanje na dan	29,743	96	29,839	13,609

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
Krediti komitentima u KM	107,298	-	107,298	103,466
Potraživanja po osnovu kamata i naknada	14,879	-	14,879	15,690
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	102	-	102	75
Ukupno krediti i potraživanja	122,279	-	122,279	119,231
<i>Minus: Ispravka vrijednosti (Napomena 8)</i>				
- kredita komitentima	(13,909)	(3,122)	(17,031)	(12,195)
- potraživanja za kamatu i naknadu	(14,158)	(478)	(14,636)	(15,372)
	(28,068)	(3,600)	(31,668)	(27,567)
Stanje na dan	94,211	(3,600)	90,611	91,664

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(a) Pregled po vrstama kredita komitentima

Pregled po vrstama kredita komitentima prema ugovorenom roku dospeća prikazan je kako slijedi:

	31.12.2018.			31.12.2017.			U hrvatskim KM	
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno		
U dinarima								
<i>Dati krediti:</i>								
- javna preduzeća	1702	49	1751	416	8	424		
- druga preduzeća	26306	36556	62862	28154	33042	61196		
- preduzetnici	1756	3398	5154	1884	3495	5379		
- javni sektor	0	1200	1200	0	1200	1200		
- stanovništvo	7183	29783	36966	7956	27776	35732		
- drugi komitenti	0	0	0	0	0	0		
	36947	70986	107933	38410	65521	103931		
U stranoj valuti								
<i>Dati krediti:</i>								
- druga preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	

Kratkoročni krediti odobreni pravnim licima i preduzetnicima na period do 12 mjeseci za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, građevinarstva, usluga turizma, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su u rasponu od 2% do 12%

Kratkoročni krediti odobravani su stanovništvu na period do 1 godine, uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 1,5% do 12,50%

Kamatna stopa na dozvoljena prekoračenja na računima građana iznosi do 13,95% na godišnjem nivou.

Kamatna stopa na kreditne kartice iznosi 13,50%

Dugoročni krediti u KM odobreni pravnim licima i preduzetnicima na period od 1 do 20 godina uz kamatne stope u rasponu od 2% do 13%

Dugoročni krediti odobravani su stanovništvu u dinarima na period od 13 do 300 meseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou od 1,50% do 14%

Ročnost dospijeća kredita i potraživanja od komitenata prikazanih u bruto iznosu, prema postalom roku dospijeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, je sljedeća:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Dospela potraživanja		
Do 30 dana	455	736
Od 1 do 3 meseca	323	195
Od 3 do 12 meseci	1722	811
Od 1 do 5 godina	10,965	12,346
Preko 5 godina	<u>6,862</u>	<u>1,824</u>
 Stanje na dan	 <u>20,316</u>	 <u>19,325</u>

Struktura *dospelih potraživanja* prikazana je kako sledi:

(466 HILJADA KM)

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Do 1 meseca	455	736
Od 1 do 3 meseca	323	195
Od 3 do 12 meseci	1,711	811
Preko 1 godine	<u>17,827</u>	<u>14,170</u>
 Stanje na dan	 <u>20,316</u>	 <u>19,325</u>

(b) Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata, prikazanih u *neto iznosu* na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	Korekcija ispравке vrednosti	U hiljadama KM 31.12.2018 bez naloga i primj IFRS 9.
Rudarstvo, energetika i preradivačka industrija	19,438	23,046	779	20,217
Trgovina	6,621	5,455	349	6,970
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	5,997	3,458	0	5,997
Gradevinarstvo	5,956	8,029	0	5,956
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	4,436	3,489	0	4,436
Stanovništvo	<u>36,149</u>	<u>37,009</u>	<u>1,546</u>	<u>37,695</u>
Državna administracija i druge javne usluge	1,190	1,174	0	1,190
Ostalo	<u>11,081</u>	<u>10,019</u>	<u>264</u>	<u>11,345</u>
 Stanje na dan	 <u>90,868</u>	 <u>91,679</u>	 <u>2,938</u>	 <u>93,806</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

18. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

Na dan 31. decembra 2018. godine, državne hartije od vrijednosti (kuponske obveznice) denominovane u stranoj valuti iznose 602 hiljada KM uz kamatnu stopu od 2,5% godišnje i rok do isteka 5 godina.

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Zemljište	Gradevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Osnovna sredstva u pripremi i avansi	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Investicijske nekretnine	Nematerijalna imovina
Nabavna/revalorizovana vrednost							
1. januar 2017. godine	1,607	16,598	3,939	422	22,566	2,416	938
Povećanja	-	-	154	-	154	-	20
Efekat procjene vrednosti	-	-	-	-	-	(8)	-
Rashodovanje	(15)	-	(112)	-	(127)	-	-
Stanje na dan							
31. decembra 2017. godine	1,592	16,598	3,981	422	22,593	2,408	958
Povećanja	-	-	8	29	37	-	128
Efekat procjene vrednosti	(288)	(5,907)	-	-	(6,195)	(56)	-
Rashodovanje	-	-	29	(29)	-	-	-
Prodaja	(15)	-	-	-	(15)	-	-
Stanje na dan							
31. decembra 2018. godine	1,289	10,691	4,018	422	16,420	2,352	1,086
	1,289	10,691	4,018	422	16,420	2,352	1,086
Akumulirana ispravka vrijednosti							
1. januar 2017. godine		6,247	1,967	-	8,214		790
Amortizacija (Napomena 10)		217	646		863		178
Rashodovanje			124		124		(219)
Stanje na dan							
31. decembra 2017. godine	-	6,464	2,737	-	9,201	749	
Amortizacija (Napomena 10)		190	505		695		104
Rashodovanje		2	-		2		-
Efekat procjene vrijednosti		(2,723)	-		(2,723)		-
Stanje na dan							
31. decembra 2018. godine	-	3,931	3,244	-	7,175	853	(854)
Neotpisana vrijednost na dan:							
- 31. decembra 2018. godine	1,289	6,760	774	422	9,245	2,352	233
- 31. decembra 2017. godine	1,592	10,134	1,244	422	13,392	2,408	209

Na dan 31. decembra 2018. godine, gradevinski objekti Banke iskazani su po procjeni vrijednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procjenjivača na dan 31. septembra 2018. godine. Pri čemu je sadašnja vrijednost umanjena za 3,472 hilj.KM.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA (Nastavak)

Primjenjeni metodi procjene nekretnina

Procjena nekretnina Banke koja se sastoji od zemljišta, građevinskih objekata, infrastrukture, instalacija i lokacijskih poboljšanja i opreme obuhvatila je obilazak i procjenjivanje imovine, razgovor sa osobljem zaduženim za konkretnu imovinu, pregled raspoložive tehničke dokumentacije i planova, razgovora sa licima upoznatim sa troškovima izgradnje na tom području (građevinskim firmama), pregled dodatnih informacija sa tržišta nekretnina, troškova izgradnje i zakupa. Za procjenu zemljišta korišten je Tržišni pristup, odnosno metod direktnog upoređivanja cijena. Za procjenu građevinskih objekata i opreme korišten je Tržišni pristup, a tamo gde nije bilo moguce pribaviti podatke sa tržišta o uporednim cijenama, korišten je Troškovni pristup.

Procjena zemljišta

Zemljište banke procijenjeno je korišćenjem tržišnog metoda, odnosno metoda direktnog upoređivanja cijena. Vrijednost zemljišta je određena na osnovu upoređivanja sa cijenama koje su ostvarene u kupoprodajnim transakcijama u neposrednoj prošlosti.

Procjena zemljišta na osnovu ostvarenih kupoprodajnih transakcija se bazira na raspoloživim podacima o ostvarenim transakcijama za zemljište sličnog tipa, vrste i namjene. Tamo gdje ne postoje raspoloživi podaci za slični ili isti tip, vrstu ili namjenu zemljišta, procjenjivaci su prilagodili tržišnu cijenu koja reflektuje specifičnosti zemljišta koje je predmet procjene. Pored toga, procjenjivaci su obišli lokacije i izvršili uvid i u listove nepokretnosti da bi upotpunili podatke o specifičnostima zemljišta koje je predmet procjene. Svako zemljište je posebno procijenjeno u skladu sa kategorijom i ostalim karakteristikama koje su konstatovane ili upisane u listove nepokretnosti.

Procjena građevinskih objekata

Fer (poštena) vrijednost građevinskih objekata utvrđuje se vrednovanjem osnovnih i korektivnih elemenata objekta.

Osnovni elementi su:

1. korisna površina objekta,
2. prosjecna tržišna cijena kvadratnog metra objekta na dan 31. decembra godine koja prethodi godini procjene,
3. prosjecna kupoprodajna cijena,
4. starost objekta.

Korektivni elementi su:

1. lokacija objekta,
2. kvalitet objekta.

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka vodi spor zbog tereta nad imovinom u Brčko Distriktu uz očekivanje pozitivnog ishoda spora.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2018. godine nisu obezvređeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

20. OSTALA SREDSTVA

	Stanje prije knjiženja efekata IFRS 9	Korekcija IFRS 9	31.12.2018.	31.12.2017.
U domaćoj valuti				
Potraživanja od zaposlenih	10	-	10	4
Potraživanja za pretplaćene ostale poreze i doprinose	83	-	83	12
Ostala potraživanja	3,681	-	3,681	14
Unapred plaćeni troškovi	56	-	56	45
Zalihe	95	-	95	21
	3,925	-	3,925	2,266
U stranoj valuti				
Potraživanja od zaposlenih	106	-	106	-
Razgraniceni troškovi u stranoj valuti	-	-	-	6
	106	-	106	6
Minus: Ispravka vrijednosti				
- ostalih sredstava (Napomena 8)	(374)	(136)	(510)	(6)
- Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja	(59)	-	(59)	-
- zaliha	(6)	-	(6)	(5)
	(439)	(136)	(575)	(52)
Stanje na dan	3,592	(136)	3,456	1,200

U 2018. godini Banka je stečenu materijalnu imovinu u iznosu od 5,583 hiljade KM koju je prodala u roku od 2 godine od dana sticanja svela na tehničku vrijednost 1KM. Na dan 31. decembra 2018.godine vrijednost imovine stečene naplatom potraživanja iznosi 2.850 hiljada KM, čega se 29 hiljada KM odnosi na pokretnu imovinu stečenu naplatom potraživanja.

21. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Transakcioni depoziti	150	93
Ostali depoziti	8,840	-
Primljeni krediti	17,810	10,973
Obaveze po osnovu kamata i naknada	73	53
Razgraničena obaveza za obračunatu kamatu	-	-
Stanje na dan	26,873	11,119

Primljeni krediti na dan 31. decembra 2018. godine se odnose na kredit dobijen od Interfinske Razvojne Banke u iznosu od 17.810 hiljada KM i kredit je namjenski za odobravanje plasmana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Transakcioni depoziti (a)	66,591	63502
Ostali depoziti (b)	64,712	65,862
Primljeni krediti (c)	0	0
Obaveze po osnovu kamata i naknada (d)	16	9
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu (e)	2,366	2,592
 Stanje na dan	 132,685	 131,965

(a) Transakcioni depoziti

	31.12.2018.			U hiljadama KM 31.12.2017.		
	U KM	U stranoj valuti	Ukupno	U KM	U stranoj valuti	Ukupno
Preduzeća	7,201	1,530	8,731	8,972	995	9,967
Javni sektor	2,817	3	2,820	4,396	8	4,404
Stanovništvo	33,131	17,873	51,004	29,033	16,120	45,153
Drugi komitenti	3,991	45	4,036	3,840	138	3,978
 Stanje na dan	 47,140	 19,451	 66,591	 46,241	 17,261	 63,502

(b) Ostali depoziti

Analiza ostalih depozita prema ugovorenom roku dospeća:

	31.12.2018.			U hiljadama KM 31.12.2017.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U KM:						
Štedni depoziti	645	18,,353	18,998	819	18,260	19,079
Namenski depoziti	728	835	1,563	123	797	920
Ostali depoziti	0	0	0	0	0	0
 Ukupno	 1,373	 19,188	 20,561	 942	 19,057	 19,999
U stranoj valutu:						
Štedni depoziti	1,010	42,485	43,495	1,150	42,896	44,046
Namenski depoziti	391	265	656	1,586	231	1,817
Ostali depoziti	0	0	0	0	0	0
 Ukupno	 1,401	 42,750	 44,151	 2,736	 43,127	 45,863
 Stanje na dan	 2,774	 61,938	 64,712	 3,678	 62,184	 65,862

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

(b) Ostali depoziti (Nastavak)

Na tekuće račune stanovništva u KM Banka nije plaćala kamatu kao ni na žiro račune fizičkih lica.

Na devizne račune po viđenju stanovništva obračunava se kamata po stopi od 0 % do 0% na godišnjem nivou.

Depoziti po viđenju u KM, najvećim dijelom, predstavljaju stanja namjenskih računa preduzeća, državnih i drugih organizacija koji su nekamatonosni.

KM štedni nenamjenski oročeni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 0% do 6%. Devizni štedni nenamjenski oročeni računi su deponovani uz godišnju kamatnu stopu od 0% do 5,1%.

Kratkoročni oročeni depoziti u KM su deponovani uz kamatne stope u rasponu od 0% do 3,6% na godišnjem nivou, u zavisnosti od datuma dospijeća.

Kratkoročno oročeni devizni depoziti oročavani su na period od 1 mjeseca do 1 godine po kamatnoj stopi koja se kretala od 0% do 3,6% na godišnjem nivou.

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama KM	31.12.2018.	31.12.2017.
		<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Preduzeća	1,779	2,380	
Javni sektor	0	400	
Stanovništvo	62,926	63,075	
Drugi komitenti	7	7	
 Stanje na dan	 <u>64,712</u>	 <u>65,862</u>	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

(c) Primaljeni krediti

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Dugoročni krediti od Republike Srbije u dinarima	17,810	10,973
Ostale finansijske obaveze u dinarima	0	0
Ostale finansijske obaveze u stranoj valuti	0	0
 Stanje na dan	17,810	10,973

(d) Obaveze po osnovu kamata i naknada

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
U KM:		
- preduzeća	0	5
- drugi komitenti	73	54
	73	59
U stranoj valuti:		
- preduzeća	16	3
	16	3
 Stanje na dan	89	62

(e) Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
U KM		
U stranoj valuti	1,305	1,237
	1,061	1,355
 Stanje na dan	2,366	2,592

23. REZERVISANJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Korekcija</u>	<u>U hiljadama KM Početno stanje</u>	<u>31.12.2018.</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	113	335	0	113	
Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju i ostala primanja zaposlenih (b)	174	156	0	174	
Rezervisanja za sudske sporove (c)	47	56	0	47	
 Stanje na dan	334	547	0	334	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

23. REZERVISANJA (Nastavak)

- (a) Prema Metodologiji za procjenu obezvredenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim statkama, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive, obvezne za nepovučene kredite i dr.) Banka vrši po istom principu kao i za bilansnu aktivu na nivou ključata.
  - (b) U skladu sa zahtjevima IAS 19 "Naknade zaposlenima", Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremnine. Banka je obvezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima kao i Pravilnikom o radu Banke.
- Prilikom utvrđivanja sadašnje vrijednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa i ostale pretpostavke objelodanjene u Napomeni 2 i 3.
- (c) Rezervisanja po osnovu sudske sporove objelodanjena su u napomenama 27. i 34.

Promjene na rezervisanjima u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	335	325
Korijano stanje 31.12.18		
Rezervisanja u toku godine (Napomena 8)	526	796
Ukidanje rezervisanja (Napomena 8)	(748)	(786)
<i>Efekat prve primjene MSFI 931.12.18</i>	(180)	0
Korijano stanje 31.12.18	293	0
Stanje na kraju godine	<u>113</u>	<u>335</u>
Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju i ostala primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	156	175
Isplate po osnovu isplaćenih otpremnina za odlazak u penziju	(4)	(81)
Aktuarski dobici		
Rezervisanja u toku godine	22	62
Ukidanje rezervisanja (Napomena 13)		
	<u>174</u>	<u>156</u>
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	55	95
Isplate po rešenim sudske sporovima	-	-
Ukidanje rezervisanja	(8)	(40)
	<u>47</u>	<u>55</u>
Stanje na dan	<u>334</u>	<u>547</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

24. OSTALE OBAVEZE

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Obaveze prema dobavljačima	242	241
Primljeni avansi	55	46
Obaveze po ostalim osnovama u obračunu	214	222
Ostale obaveze	50	96
Obaveze za porez na dodatu vrednost	10	6
Obaveze za druge poreze i doprinose	11	11
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	25	33
Razgraničeni prihodi od kamata	<u>2,366</u>	<u>2,592</u>
 Stanje na dan	 <u>2,973</u>	 <u>3,247</u>

25. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Banke**

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako slijedi:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>Korekcija</u>	<u>U hiljadama KM Stanje prije IFRS 9 31.12.2018.</u>
Akcijski kapital - obične akcije /i/preferencijalne	25,744	25,744	-	25,744
Revalorizacione rezerve /ii/	1,394	4,735	-	1,394
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	-
Aktuarski dobici /iv/	-	-	-	-
Dobitak iz ranijih godina /v/	1,915	1,745	-	1,915
Dobitak/(gubitak) tekuće godine /vi/	(10,830)	58	(1,550)	(9,280)
Gubitak ranijih godina	-	-	-	-
Formirane rezerve	3	1,329	(1,329)	1,329
Zakonske rezerve	<u>3</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3</u>
 Stanje na dan	 <u>18,226</u>	<u>33,611</u>	<u>(2,878)</u>	<u>21,104</u>

Banka je otvoreno akcionarsko društvo, odnosno akcionarsko društvo čijim se akcijama javno trguje.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR JELJINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

25. KAPITAL (Nastavak)

(a) Struktura kapitala Banke (Nastavak)

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2018. godine upisani i uplaćeni kapital Banke iznosi 25,744 hiljada KM. Sastoji se od 19,744 običnih akcija (pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM) i 6,000 prioritetskih akcija (pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM).

Na većinske akcionare Banke u strukturi akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2018. godine odnosi se 79,02% akcijskog kapitala.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2018. godine je sledeća:

<u>Naziv akcionara</u>	<u>Broj akcija</u>	<u>Učešće u %</u>
Miroslava Pavlović	10,849	42,14%
Slobodan Pavlović	4,837	18,79%
Kompanija Slobomir	4,656	18,09%
Fond za restituciju RS	2,500	9,71%
Akcijski fond RS	2,500	9,71%
Ostali akcionari	402	1,56%
	25,744	100%

Imaoci običnih akcija odgovaraju za obaveze i snose rizik poslovanja Banke srazmjerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Ugovora o osnivanju. Vlasnici običnih i preferencijalnih akcija imaju pravo na dividendu. Od ukupnog akcionarskog kapitala od 25,744 hiljade KM na preferencijalne akcije se odnosi 6,000 hiljada KM (Fond za restituciju RS 2,500 akcija; Akcijski fond RS 2,500 akcija; Slobodan Pavlović 500 akcija i Miroslava Pavlović 500 akcija). Preostali iznos od 19,744 hiljade KM odnosi se na obične akcije.

/ii/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve koje na dan 31. decembra 2018. godine iznose 1,394 hiljada KM (31. decembar 2017. godine: 4,734 hiljada KM) umanjene su kao rezultat efekata procjene vrijednosti građevinskih objekata i zemljišta na dan 31.08.2018.g. za 3,283 hiljada KM. Razlika do iznosa umanjenja sadašnje vrijednosti nekretnina (iznos od 3,472 hiljada KM) predstavlja je rashoda od umanjenja vrijednosti imovine (189 hiljada KM).

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM</u>	<u>31.12.2017.</u>
Efekat procjene vrijednosti građevinskih objekata (Napomena 22)	3,472		0
Odloženi porezi po osnovu procene vrijednosti građevinskih objekata	240		(54)
Promena u vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	0		(54)
Stanje na dan	3,232		(54)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

25. KAPITAL (Nastavak)**(a) Struktura kapitala Banke (Nastavak)****/iii/ Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu promjene dužničkih HOV koje se vrednuju po FVOCI**

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka nema nerealizovanih dobitaka po osnovu promena fera vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti koje se vrednuju po FVOCI.

/iv/ Aktuarski dobitci

Stanje aktuarskih dobitaka na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 0 KM (31. decembar 2017. godine: 0 KM).

/v/ Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina

Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina iznosi 1,915 hiljade KM rezultat je dobitka ostvarenog u 2017. godinu u iznosu od 112 hiljade KM, korigovanog (smanjenog) za formiranje zakonskih rezervi od 3 hiljade KM , te ispravki koje se odnose na 2017g. Od 61 hiljadu KM po osnovu više obračunatih troškova amortizacije u prethodnoj godini.

/vi/ Dobitak tekuće godine

Banka nije ostvarila dobit u 2018g.

(b) Upravljanje kapitalom

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbjedi usaglašenost sa zahtjevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske;
- obezbjedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu "stalnosti poslovanja", uz obezbjedenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- održi kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Agencija za bankarstvo republike Srpske i dostavlja kvartalne izveštaje Agenciji za banakrstvo Republike Srpske o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je definisala sledeće limite za kapital:

- minimalni iznos kapitala od KM 15 miliona Banka je dužna da pored ispunjenja ovog uslova u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbiru sledećih kapitalnih zahteva: kapitalnog zahteva za kreditni, tržišni i operativni rizik; i
- stope regulatornog kapitala na nivou koji nije niži od 12%.

U skladu sa Strategijom upravljanja kapitalom Banke, strateški cilj Banke je održavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala na nivou definisanom Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

25. KAPITAL (Nastavak)

(b) Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Odgovorno lice za kontrolu i upravljanje rizicima izvještava mesečno Upravu, ALCO odbor i Načorni odbor o visini i strukturi kapitala, visini kapitalnih zahteva i visini pokazatelja adekvatnosti kapitala. Kapitalne zahtjeve za kreditni, operativni i devizni rizik dostavlja Sektor rizika - Odeljenje upravljanja rizicima.

Odlukom o izračunavanju kapitala banaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 74/17) utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke (osnovnog akcijskog, osnovnog i dopunskega kapitala i ostalih stavki), kapitalnih zahteva i pokazatelja adekvatnosti kapitala.

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, kao i pokazatelj adekvatnosti kapitala:

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Regulatorni kapital	13,026	20,534
Osnovni kapital	13,026	20,534
Redovni osnovni kapital	10,600	20,534
Dopunski kapital	<hr/>	<hr/>
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	19,744	19,744
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	6,000	6,000
Dobit / (Gubitak)	(8,915)	1,259
<i>Ostala nematerijalna imovina prije odbitka odloženih poreza</i>	(233)	(209)
<i>Ostale rezerve</i>	3	-
Odbitak od stavki dopunskega kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbitak od dodatnog osnovnog kapitala)	<hr/> (3,573)	<hr/> (6,260)
Rizična aktiva - rizikom ponderisane izloženosti		
Izloženost kreditnom riziku	94,018	102,180
Izloženost operativnom riziku	22,834	27,116
Izloženost deviznom riziku	5,212	10,502
Ukupno (2)	<hr/> 122,064	<hr/> 139,798
Stopa redovnog osnovnog kapitala	8.68%	14.69%
Stopa osnovnog kapitala	10.67%	14.69%
Stopa regulatornog kapitala	10.67%	14.69%

Na dan 31. decembra 2018. godine regulatorni kapital Banke iznosi 13,026 hiljade KM i ne je od propisanog minimuma od 15 miliona KM.

Stopa regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 10,67% i ne je od propisanog minimuma od 12%.

Banka nema podređena društva te samim tim na dan 31. decembra 2018. godine nije imala nikakva ulaganja u podređeno društvo.

Odbitne stavke od kapitala predstavljaju priznati gubitak umanjen za zadržanu dobit iz prethodnih godina, ostala nematerijalna imovina, te nedostajuće rezerve.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

25. KAPITAL (Nastavak)

(c) Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske na osnovu navedenog Zakona.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2018. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni
1. Regulatorni kapital	Minimum 15 miliona KM	13.026 hilj. KM
2. Stopa regulatornog kapitala	Minimum 12%	10,67%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 40% kapitala	89%
4. Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% kapitala	31,79%
5. Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 300%	264,86%
7. Pokazatelj deviznog rizika	kapitala	27%

U pogledu izloženosti prema grupi povezanih lica, na dan 31. decembar 2018. godine, Banka je imala prekoračen pokazatelj izloženosti prema tri grupe povezanih lica , u odnosu na vrijednost propisanu regulativom, obzirom da je gubitak značajno uticao na visinu regulatornog kapitala. U vezi sa navedenim, Banka blagovremeno obavještava (na mjesecnom nivou) Agenciju za bankarstvo RS.

U pogledu prosječnih mjesecnih pokazatelja likvidnosti, Banka je započela aktivnosti na implementaciji obračuna LCR, ali budući da ABRS još nije usvojila nove obrazce i uputstvā za njihovo popunjavanje - donijela je samo uputstvo za primjenu odredaba odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banaka koje se odnose na izračunavanje koef.pokriča likvidnosti i nacrt uputstva za popunjavanje izvještajnih obrazaca za likvidnosnu pokrivenost , Banka će biti u obavezi da izvrši obračun koef.pokriča likvidnosti sa prvim izvještajnim datumom 31.03.2019. godine.

Banka je nabavila softversko rješenja odnosno modul za rizik likvidnosti koji je nadogradnja „riskGuard“ modula.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJELA VINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

26. VANBILANSNE POZICIJE

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	189	189
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	15,375	14,413
Preuzete opozive obaveze (c)	21,039	13,025
Potraživanja po derivatima		
Druge vanbilansne pozicije (d)	<u>15,337</u>	<u>8,246</u>
Stanje na dan	<u>51,940</u>	<u>35,873</u>

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

Poslovi u ime i za račun trećih lica na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 189 hiljade KM nastali su po osnovu Ugovora o komisionom kreditu između kreditora Slobodana Pavlovića i korisnika kredita SPU u iznosu od 80.000,00 KM i Ugovora o komisionom kreditu između kreditora Slobodana Pavlovića i korisnika kredita SPU u iznosu od 109.341,45 KM što čini navedeni iznos od 189.341,45 KM.

(b) Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika istih ukoliko se za to ispunje potrebni uslovi, uobičajeno u vezi sa uvozom i izvozom robe. Garancije i akreditivi nose isti stepen rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite, revolving kredite i kreditne kartice. Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorišćenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita. Dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

26. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)**(b) Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze (Nastavak)**

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Plative garancije:		
- u KM	3,374	2,808
- u stranoj valuti	106	113
	<u>3,480</u>	<u>2,921</u>
Činidbene garancije:		
- u KM	7,612	7,051
- u stranoj valuti	-	18
	<u>7,612</u>	<u>7,069</u>
Preuzete neopozive obaveze:		
- neiskorišćeni okvirni krediti	3,061	2,943
- neiskorišćeni minusi po tekućim računima	782	911
- neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	440	570
- neiskorišćeni okviri po garancijama i akreditivima	-	-
- preuzete obaveze i potraživanja domaće banke	-	-
- preuzete obaveze i potraživanja CBBIH	-	-
	<u>4,284</u>	<u>4,424</u>
Nepokriveni akreditivi	0	0
Stanje na dan	15,375	14,414

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po garancijama i ostaloj rizičnoj vanbilansnoj aktivi shodno odlukama regulatora i usvojenoj računovodstvenoj politici. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 23, na dan 31. decembra 2018. godine formirana rezerva za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznosi 293 hiljadu KM (31. decembar 2017. godine 335 hiljada KM), a nakon korekcije po MSFI 9 u iznosu od 180 hilj. KM, stanje na dan 31. januara 2018. godine iznosi 113 hiljada KM.

(c) Preuzete opozive obaveze

Preuzete opozive obaveze u iznosu od 21.039 hiljada KM na dan 31. decembra 2018. godine (31. decembar 2017. godine: 13.025 hiljada KM) odnose se na opozive obaveze po plasmanima-okvirne hipoteke.

PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A.D. SLOBOMIR-BIJEĆINA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

26. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

(d) Druge vanbilansne pozicije

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Vanbilansni revolving fond IFAD-a	302	294
Potraživanja po suspendovanoj kamati	1,816	1,795
Druga vanbilansna aktiva	12,782	5,701
Interna evidencija kredita u sudskom procesu	437	456
 Stanje na dan	 15,337	 8,246

Na dan 31. decembra 2018. godine ostale vanbilansne pozicije u iznosu od 15,337 hiljada KM se najvećim delom odnose na evidenciju stečene imovine kroz sudske procese (6,606 hiljada KM) koja je u redovnom bilansu svedena na tehničku vrijednost od 1KM, dok se 4,000 hiljada KM odnose na medjubankarske ugovore za obezbeđenje likvidnosti u vanrednim situacijama.

(e) Kreditno rizične vanbilansne stavke

Pregled kreditno rizičnih i nerizičnih vanbilansnih stavki Banke na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Garancije	11,092	9,989
Preuzete neopozive obaveze i nepokriveni akreditivi	4,283	4,424
Preuzete opozive obaveze	21,039	13,025
 Stanje na dan	 36,414	 27,438

Od navedenih vanbilansnih stavki, kreditno rizične su pozicije garancija i neopozivih obaveza, (umanjene za garancije obezbjedene depozitima u iznosu od 1,414 hilj.KM) u iznosu od 13,961 hiljada KM.

27. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI U IZVEŠTAJU O TOKOVIMA GOTOVINE

U KM	<u>31.12.2018.</u>	<u>U hiljadama KM 31.12.2017.</u>
Žiro račun	31,866	34,051
Gotovina u blagajni	4,317	5,031
Potraživanja po osnovu primljenih čekova	0	0
 U stranoj valuti	 36,183	 39,082
Devizni računi	29,047	12,934
Gotovina u blagajni	3,861	4,625
Čekovi u stranoj valuti	0	0
Ostala novčana sredstva - Centralni registar	315	506
Ostali plemeniti metali	42	42
 Ukupno	 33,265	 18,107
Minus: Ispravka vrijednosti	(145)	(56)
 Stanje na dan	 69,303	 57,133

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

28. OBJELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima, zaposlenima i drugim povezanim licima.

- (a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama KM 31.12.2018.	31.12.2017.
Dati krediti:		
Bruto krediti odobreni povezanim pravnim licima:		
- AQUA CITY DOO	220	220
- DRINA RIVER BRIDGE	31	36
- GRAFAM DD BRCKO	306	306
- KOMPANIJA SLOBOMIR AD	3,295	3,294
- RADIO TELEVIZIJA SLOBOMIR	20	35
- SLOBOMIR P UNIVERZITET	3,106	3,126
- IBD DD	40	53
	7,018	7,070
Minus: Ispravka vrednosti		
- AQUA CITY DOO	(220)	(220)
- DRINA RIVER BRIDGE	(0)	(1)
- GRAFAM DD BRCKO	(104)	(143)
- KOMPANIJA SLOBOMIR AD	(1,204)	(1,072)
- RADIO TELEVIZIJA SLOBOMIR	(0)	(1)
- SLOBOMIR P UNIVERZITET	(970)	(951)
- IBD DD	(40)	(25)
	(2,538)	(2413)
	4,480	4,657
Krediti odobreni članovima Upravnog, Izvršnog i ostalih odbora Banke, bruto	266	323
Minus: Ispravka vrijednosti	(37)	(66)
	229	257
Ukupno	4,709	4,914

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

28. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- (a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine (Nastavak)

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Depoziti i primljeni krediti:		
Depoziti i krediti povezanih pravnih lica:		
- IBD DD	2	2
- RADIO TELEVIZIJA SLOBOMIR	26	23
- SLOBOMIR P UNIVERZITET	6	10
- KOMPANIJA SLOBOMIR	3	0
- GRAFAM	10	10
Depoziti članova Upravnog, Izvršnog i ostalih odbora Banke	66	35
Ukupno	113	80
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze:		
Garancije povezanih pravnih lica:		
-	-	-
-	-	-
-	-	-
Neiskorišćeni odobreni minusi po tekućim računima i odobreni limiti po platnim karticama	13	125
Ukupno	13	125

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine i u 2017. godini dati krediti i depoziti povezanim pravnim licima, članovima Izvršnog, Upravnog odbora i ostalih odbora Banke obuhvataju potraživanja po osnovu kreditnih kartica, minusa po tekućim računima i odobrenih limita. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po uobičajenim komercijalnim uslovima.

- (b) Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim licima u periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine su iznosili 455 hiljada KM (1. januar - 31. decembar 2017. godine: 761 hiljada KM dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 1 hiljade KM (1. januar - 31. decembar 2017. godine: 0 hiljada KM).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

28. OBELOĐANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- (c) Zarade i naknade zarada članova Nadzornog odbora , Odbora za reviziju i Uprave Banke u periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. i 2017. godine godine, prikazane su u sledećoj tabeli u bruto i neto iznosima:

	U hiljadama KM	
	01.01.- 31.12.2018.	01.01.- 31.12.2017.
Bruto zarade i naknade zarada članova		
Nadzornog odbora	113	79
Naknade članovima Odbora za reviziju	76	75
Naknade članovima Uprave Banke	268	295
Ukupno Bruto	457	449
Neto zarade i naknade zarada članova		
Nadzornog odbora	68	48
Naknade članovima Odbora za reviziju	46	45
Naknade članovima Uprave Banke	163	180
Ukupno Neto	277	273

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA

U skladu sa obimom i strukturom poslovanja Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima, koji se odnosi na upravljanje svim vrstama rizika, posebno u dijelu značajnih rizika kojima je izložena ili koji se mogu javiti u poslovanju.

U 2018. godini izvršena je implementacija Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja (MSFI) 9 "Finansijski instrumenti".

Ciljevi i principi upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima Banka je uspostavila kroz:

- utvrđenu strategiju upravljanja rizicima;
- definisane politike i procedure upravljanja rizicima koje obuhvataju identifikaciju, merenje/procenu, nadzor, izveštavanje i kontrolu rizika;
- utvrđenu organizacionu strukturu koja jasno definiše uloge i odgovornosti pojedinaca koji su uključeni u preuzimanje rizika, upravljanje rizicima kao i nadzor nad adekvatnošću upravljanja rizicima;
- nezavisnost funkcije upravljanja rizicima od ostalih poslovnih aktivnosti;
- adekvatan informacioni sistem koji obezbeđuje protok informacija od operativnog nivoa do najvišeg rukovodstva kao i sistem za obaveštavanje o svim uočenim odstupanjima;
- adekvatan sistem unutrašnjih kontrola;
- definisan proces interne procene adekvatnosti kapitala Banke; i
- sistem izveštavanja o izloženosti Banke rizicima koji obuhvata intreno izveštavanje i izveštavanje spoljnih korisnika, a posebno Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Nadležnosti

Nadzorni odbor i Odbor za reviziju Banke nadležni su za uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom upravljanja rizicima u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, politikama i principima Banke i najboljom praksom upravljanja rizicima.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima obezbjeđena je funkcionalnost i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti. Uredjaji organa upravljanja, formirani su i posebni odbori Banke nadležni su za upravljanje rizikom saglasno internim aktima koji se odnose na njihov rad.

Nadležni organizacioni delovi Banke kontinuirano prate i propise i promene u regulativi, analize i navedujući uticaj na poziciju Banke po pitanju izloženosti rizicima i preuzimaju mјere na usaglašenju poslovanja i procedura sa propisanim i usvojenim okvirima.

Organizacioni dijelovi nadležni za monitoring pojedinačnih rizika u okviru svojih nadležnosti kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, vrše mјerenje, kontrolu i izveštavanje nadležnih odbora Banke, u skladu sa uspostavljenim sistemom utvrđenim internim aktima kojima se reguliše upravljanje rizicima.

29.1. Kreditni rizik

Banka upravlja kreditnim rizikom pojedinačnog dužnika, rizikom portfolija što uključuje aktivno upravljanje sredstvima obezbeđenja, a kroz upravljanje:

- rizikom neizvršenja (default risk) - rizik neizmirenja obaveza od strane dužnika; i
- rizikom promene kvaliteta potraživanja (downgrade risk) - rizik pogoršanja kreditnog ratinga dužnika.

Upravljanje kreditnim rizikom je usko povezano, odnosno uključuje i analize koje se odnose na identifikaciju i upravljanje:

- kreditno-deviznim rizikom koji nastaje usled uticaja značajnog rasta deviznog kursa na kreditnu sposobnost dužnika, uključujući veću izloženost riziku klijenata sa neusklađenom valutnom strukturu potraživanja/prihoda i obaveza;
- rizikom koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema licima i grupi povezanih lica velikih izloženosti, kao i rizikom koncentracije koji proizilazi iz koncentracije izloženosti pojedinim faktorima rizika: privredne grane, geografska područja, vrsta proizvoda i aktivnosti, instrumenti kreditne zaštite i slično;
- rizikom zemlje indirektno imajući u vidu strukturu izloženosti Banke prema klijentima rezidentima; i
- kreditnim rizikom koji je indukovani kamatnim rizikom, praćenjem pozicija koje su izvor ovog rizika.

Upravljanje kreditnim rizikom

U cilju postizanja delotvornog okvira za upravljanje kreditnim rizikom Banka je definisala osnovne komponente kao što sledi:

- uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom koji sprovodi Upravni odbor i više rukovodstvo;
- jasna podela nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja; i
- adekvatna primena sistema upravljanja i odgovarajućih politika i procedura.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (Nastavak)

Proces upravljanja kreditnim rizikom obuhvata:

- identifikaciju u skladu sa usvojenim procedurama;
- merenje i procenu korišćenjem propisanih i internih metodologija;
- praćenje i kontrolu prema utvrđenim procedurama, kao i primenu tehnika ublažavanja tog rizika, korišćenjem instrumenata kreditne zaštite;
- definisanje limita; i
- izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku.

Cilj Banke nije da eliminiše kreditni rizik, već da preuzme isti u meri koja daje osnov za ostvarenje optimalnog odnosa rizika i prinosa.

Mjere koje Banka primenjuje u cilju upravljanja kreditnim rizikom, uključuju sledeće osnovne principe:

- stroge kriterijume selekcije;
- pouzdan proces odobravanja kredita uz primenu definisanih kriterijuma za odobravanje kredita sa propisanom ocenom kreditne sposobnosti;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje kroz adekvatno vodenje kreditnih dosjeva u skladu sa propisima i procedurama Banke, i monitoring klijenata sa stanovišta docnje u naplati kao jednog od elemenata za uočavanje prvih znakova da klijent ima problema u posovanju;
- adekvatne kontrole u vezi sa kreditnim rizikom u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika kroz disperziju plasmana po iznosu, granama delatnosti i klijentima vodeći računa o izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica kao i licima povezanim sa Bankom;
- spečavanje sukoba interesa;
- efikasno korišćenje i dostavljanje informacija;
- praćenje izloženosti tokom životnog veka plasmana, što se odnosi na kontrolu kreditnog procesa u toku i nakon odobravanja plasmana; i
- odlučivanje na relevantnom nivou u skladu sa definisanim limitima i nadležnostima, a posebno u slučajevima angažovanja Banke po nestandardnim uslovima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**29.1. Kreditni rizik (Nastavak)****(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stawkama**

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra 2018. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po neto knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja.

	U hiljadama KM Početno stanje	31.12.2018.	31.12.2017.	Korekcije	31.12.2018.
Izloženost kreditnom riziku po bilansnim stawkama:					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	61,059	3,987	169	61,227	60,600
Hartije od vrednosti	601	0	1	602	600
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	600	465	35	635	630
Krediti i potraživanja od komitenata	90,268	103,466	17,030	107,294	107,294
Ostala sredstva	4,895	20,200	15,432	20,337	20,337
Ukupno	157,423	146,392	32,667	190,092	190,092
Izloženost kreditnom riziku po vanbilansnim stawkama:					
Garancije	10,987	9,989	104	11,091	11,091
Ostale preuzete neopozive obaveze	4,275	4,424	9	4,284	4,284
Preuzete opozive obaveze	0	0	-	0	0
Ukupno	15,262	14,413	113	15,378	15,378
Ukupna izloženost kreditnom riziku	172,685	142,351	32,780	205,470	205,470

U slučaju finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti, prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku, ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promena fer vrednosti.

Na dan 31. decembra 2018. godine ukupna aktiva po bilansnim potraživanjima i vanbilansnim stawkama koja se klasificuje iznosi 205.465 hiljada KM po bruto knjigovodstvenoj vrednosti (31. decembar 2017. godine: 142.531 hiljada KM), odnosno 172.685 hiljada KM po neto knjigovodstvenoj vrednosti (31. decembar 2017. godine: 114.000 hiljada KM).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Ukupna izloženost kreditnom riziku se kontroliše uzimanjem kolaterala i garancija od klijenata pravnih lica i fizičkih lica.

U narednoj tabeli je prikazane su bilansne izloženosti raspoređene u nivoje kreditnog rizika - 1, 2 i 3.

	31.12.2018.		
	Bruto izloženost	Ispравка vrednosti i rezervisanja	Neto izloženost
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija			
Redovni plasmani			
Nivo 1	60.512	599	59.913
Problematični plasmani - Nivo 3	60.391	512	59.879
Grupno procenjeni	121	87	34
Pojedinačno procenjeni	121	87	34
	0	0	0
Krediti i potraživanja od komitenata i ostala sredstva			
Redovni plasmani			
Nivo 1	78.581	3.274	75.307
Nivo 2	75.606	3.006	72.600
	2.974	268	2.706
Problematični plasmani - Nivo 3	48.789	28.743	20.046
Grupno procenjeni	3.149	2.302	847
Pojedinačno procenjeni	45.640	26.441	19.199
Hartije od vrednosti - Nivo 1	954	1	953
Sredstva stečena naplatom potraživanja	984	59	925
Ukupno bilansne izloženosti	190.090	32.666	157.424
Vanbilansne izloženosti			
Redovni plasmani			
Nivo 1	15.315	103	15.212
Nivo 2	15.205	103	15.102
	110	0	110
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	60	10	50
Grupno procenjeni	58	10	48
Pojedinačno procenjeni	2	0	2
Ukupno vanbilansne izloženosti	15.375	113	15.262

Napomena: Bruto izloženosti su korigovane za vremenska razgraničenja

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

	31.12.2017. u 000 KM			31.12.2018. u 000 KM			Neto poženost
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost	Efekti prve primene MSFI 9	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	
Bilansne izloženosti							
Redovni plasmani	77.452	1.369	76.083	1.866	138.907	3.353	135.554
Nivo 1	XXXXX	XXXXX	XXXXX	1.522	135.764	2.892	132.872
Nivo 2	XXXXX	XXXXX	XXXXX	344	3.143	461	2.682
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	50.664	26.825	23.839	1.191	49.245	29.253	19.992
Grupno procenjeni				-584	4.607	2.696	1.911
Pojedinačno procenjeni				1.775	44.638	26.557	18.081
Hartije od vrednosti - Nivo 1				1	954	1	953
Sredstva stečena naplatom potraživanja	2	0	2		984	59	925
Ukupno bilansne izloženosti	112.118	28.194	99.924	3.058	190.090	32.666	157.424
Vanbilansne izloženosti							
Redovni plasmani	14.265	323	13.942	-171	15.315	104	15.211
Nivo 1	XXXXX	XXXXX	XXXXX	-170	15.205	104	15.101
Nivo 2	XXXXX	XXXXX	XXXXX	-1	110	0	110
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	148	14	134	-9	60	9	51
Grupno procenjeni				-9	58	9	49
Pojedinačno procenjeni				0	2	0	2
Ukupno vanbilansne izloženosti	14.413	337	14.076	-180	15.375	113	15.262

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

U sledećim tabelama je prikazan pregled kreditne izloženosti (bilansno i vanbilansno) po geografskoj koncentraciji sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine:

Pregled finansijskih sredstava po geografskoj koncentraciji

31.12.2018.	Srbija	Slovenija	EU	Amerika	Rusija	U hiljadama KM
						Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	352	25726	-	2912	28990
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-
Garancije i ostale preuzete neopozive i opozive obaveze	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	352	25726	-	2912	28990

31.12.2017.	Srbija	Slovenija	EU	Rusija	Ukupno 31.12.2017	Korekcije	U hiljadama KM Početno stanje 01.01.2018
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	217	9502	56	9775	-	9775
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	217	9502	56	9775	-	9775

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja naplate potraživanja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom. Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja.

Glavne vrste kolaterala koje se uzimaju su podobni instrumenti obezbeđenja u obliku nematerialne i materijalne kreditne zaštite, a preovlađujući oblici su:

- za kredite pravnim licima: hipoteke na stambenim i poslovnim objektima, garantije treće strane, gotovinski depozit, zaloge na pokretnim stvarima; i
- za kredite fizičkim licima: gotovinski depozit, hipoteke na stambenim objektima i drugo.

Procena vrednosti ponuđenog instrumenta obezbeđenja (zaloga na nepokretnim i pokretnim stvarima) vrši se od strane procenitelja sa liste koju je Banka odredila. Praćenje tržišne vrednosti kolaterala vrše stručne službe Banke.

Pregled kolaterala koje Banka poseduje sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine se odnosi na:

- hipoteke u iznosu od 208.550 hiljada KM;
- ručne zaloge u iznosu od 36.539 hiljada KM; i
- depozite u iznosu od 2.201 hiljade KM.

Na dan 31. decembra 2018. godine, u korist Banke su upisane hipoteke kao sredstva obezbeđenja potraživanja u ukupnom iznosu od 208.550 hiljada KM.

Banka za sve hipoteke poseduje procene dobijene od strane eksternih, nezavisnih licenčiranih procenitelja koje bi se mogle koristiti kao adekvatni instrumenti obezbeđenja. Navedeni iznos predstavlja procenjen iznos hipoteka od strane nezavisnih eksternih procenitelja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza

Banka posebno prati potraživanja sa statusom neizmirenja obaveza (*default*).

Bruto iznos potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza po segmentima i pokrivenost ispravkom vrednosti, na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u tabeli u nastavku:

	Bruto izloženost	Bruto default	Ispravka vrednosti i rezervisanja ukupno	Ispravka vrednosti za default	Pokrivenost za default/ ispravka vrednosti za default	Učešće default u ukupnoj izloženosti
Drž., banke i Fl	66.971	1.426	658	465	33%	2%
Fizička lica	42.377	9.854	9.052	6.302	64%	23%
Pravna lica	88.934	35.897	21.087	20.566	57%	40%
Preduzetnici	7.183	3.058	1.983	1.875	61%	43%
Ukupno	205.465	50.235	32.780	29.208	58%	24%

(d) Restrukturirani krediti

Banka može vršiti restrukturiranje plasmana u sledećim slučajevima:

- klijent se privremeno nalazi u neprilikama, zbog neočekivanih događaja koji nisu mogli biti pod kontrolom rukovodstva, ali se očekuje značajno poboljšanje finansijske i poslovne situacije u kraćem roku;
- klijent je smenio menadžment usled čijeg lošeg rukovođenja se našao u problemima, a Banka je upoznata sa kvalitetom novog menadžmenta, koji mora biti u stanju da sproveđe realne planove i programe koje bi klijenta dovelo u zadovoljavajuću poslovnu situaciju;
- klijent je ponudio dodatnu imovinu i/ili sadužnike koji bi značajno promenili kvalitet plasmana;
- plasman je osiguran prvakasnim instrumentima obezbeđenja; i
- znatan deo obaveza po plasmanu je naplaćen.

Restrukturiranje loših plasmana vrši se na bazi ocene Sektora za restrukturiranje ili Pravne službe, a na bazi Odluke nadležnog organa Banke o restrukturiranju plasmana, pod uslovom da su tim potraživanjem zamenjena sva bilansna potraživanja od dužnika zbog pogoršanja njegovog finansijskog stanja, bitno promenjeni uslovi pod kojima je to potraživanje odobreno (pod čim se naročito podrazumeva produženje roka vraćanja glavnice ili kamate, smanjenje kamatne stope ili visine potraživanja, zamena ispunjenja kao i druge promene uslova kojima se olakšava položaj dužnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE

(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(d) Restrukturirani krediti (Nastavak)

U 2018. godini Sektor za restrukturiranje loših plasmana restruktuirao je 30 kreditnih partnera u inicijalnom iznosu od 6.369.714 KM.

Stanje restrukturiranih kredita pravnih lica na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 8.904.402 KM (31. decembar 2017. godine iznosi 3.455.254 KM), od čega se na restrukturiranje iz 2018. godine odnosi 5.872.073 KM.

Stanje restrukturiranih kredita fizičkih lica na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 1.454.441 KM, od čega se na restrukturiranje iz 2018 godine odnosi 406.439 KM.

29.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze zbog povlačenja poslovnih aktivnosti izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja) i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Izloženost riziku likvidnosti, nivo likvidnosti Banka iskazuje pokazateljem likvidnosti užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2018. godine na osnovu ugovorenih uslova plaćanja.

Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoren i rok dospeća.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U hiljadama KM
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69,303	-	-	-	602	69,303
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	602
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	430	127	43	-	-	600
Krediti i potraživanja od komitenata	7,570	6,375	20,877	33,861	21,585	90,268
Ostala sredstva	6,676	2	4	355	0	7,037
Ukupno aktiva	83,979	6,504	20,924	34,216	22,187	167,810
PASIVA						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	150	-	8,840	-	-	8,990
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	70,724	7,656	32,684	20,201	38	131,303
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	2,382	25	176	497	180,16	21,096
Ukupno obaveze	73,256	7,681	41,700	20,698	18,054	161,389
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2018. godine	30%	32%	21%	-	-	-
- 31. decembra 2017. godine	27%	33%	32%	-	-	-

U procesu upravljanja rizikom likvidnosti Banka primjenjuje usvojenu strategiju upravljanja rizikom likvidnosti sa politikom i procedurom, kojom treba da osigura ročnu strukturu i uskladjenost aktive, pasive i vanbilansa, da planira buduće potrebe i izvore likvidnosti vodeći računa o neophodnoj diverzifikaciji izvora, da se zaštiti od neočekivanih novčanih odliva i da predviđi likvidne potrebe za vanredne situacije (u skladu sa usvojenim planom upravljanja likvidnošću u vanrednim okolnostima) imajući u vidu pored uticaja internih faktora na likvidnost banke i uticaj eksternih faktora na ukupno poslovanje Banke.

Cilj Banke je usmjerjen na držanje pod kontrolom tekuće likvidnosti, da bude oprezna kod planiranja buduće pozicije likvidnosti i to u uslovima pogoršanja naplativosti kredita, odnosno pogoršanja kvaliteta aktive.

Jedan od najvažnijih uticaja na poziciju likvidnosti Banke u narednom periodu biće sposobnost da adekvatno upravlja svojom aktivom, što podrazumjeva obezbjeđenje aktive koja ima dobre performanse i čiji kvalitet osigurava da se krediti zajedno sa kamatom vraćaju u skladu sa rokovima dospijeća, a što je propisano minimalnim limitima ročne uskladenosti dospijeća instrumenata finansijske aktive i obaveza do 180 dana.

Banka će, sa stanovišta ročne strukture, kao i do sada, biti usmjerena na obezbjedenju izvora sredstava sa dužim rokovima dospijeća (dugoročne izvore sredstava).

Adekvatno provođenje politike likvidnosti treba da osigura sposobnost Banke da potpuno i bez odlaganja izvršava svoje obaveze na dan dospijeća.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Izvještaji koji se koriste za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti su:

Dnevni izvještaji:

- stanje likvidnih sredstava
- stanje gotovine u KM i valuti
- stanje gotovine po org.dijelovima banke
- devizna usklađenost aktive i pasive
- odliv prema drugim bankama(swift, RTGS)
- priliv od drugih bankama(swift, RTGS)
- prijevremeno razročeni depoziti stanovništva
- ročna, valutna i sektorska struktura depozita na dan
- matrica za praćenje priliva i odliva
- pregled neobrađenih/obrađenih naloga
- izvještanje o odlivu sredstava preko 100.000 KM (mail,SMS)

Mjesecni izvještaji:

- projekcija likvidnih sredstava
- odnos kredita i depozita
- oročeni depoziti
- pregled isteka oročenja depozita

Banka pored ovih izvještaja izrađuje i „Alco izvještaj“ kroz koji radi projekciju budućih potreba Banke za likvidnim sredstvima na period do 30 dana a po potrebi i duže do godinu dana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.3. Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka je izložena kamatnom riziku u slučaju postojanja ročne neusklađenosti između njene kamatonosne aktive i pasive sa fiksnim kamatnim stopama, kao i u slučaju postojanja neusklađenosti datuma ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa kamatonosne aktive i pasive sa promenljivim kamatnim stopama.

U tabeli u nastavku prikazana je izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2018. godine.

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U hiljadama KM Nekamatonosno	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	45,503	0	0	0	0	23,800	69,303
Hartije od vrednosti	0	0	0	0	602	0	602
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	430	127	43	0	0	0	600
Krediti i potraživanja od komitenata	7,570	6,375	20877	33,861	21,585	0	90,268
Ostala sredstva	6676	2	4	355	0	0	7,037
Ukupno aktiva	60,179	6,504	20,924	34,216	22,187	23,800	167,810
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	0	0	8,840	0	0	150	8,990
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	12,795	7,656	10,500	42,385	38	57,929	131,303
Subordinirane obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Ostale obaveze	2,382	25	144	497	18,016	0	21,064
Ukupno obaveze	15177	7,681	19,484	42,882	18,054	58,079	161,357
Ročna neusklađenost na dan:							
- 31. decembra 2018. godine	45,002	(1,177)	1,440	(8,666)	4,133	(34,279)	
- 31. decembra 2017. godine	39,905	1,504	(10,324)	11,033	7,254	(31,550)	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.4. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa.

Devizna uskladenost neto finansijske aktive, neto pasive i vanbilansa se prati po osnovu četvrtih izvještaja Banke.

Zbog mogućeg negativnog uticaja promjena deviznih kurseva na finansijsku poziciju Banke, propisani su minimalni standardi kojih se Banke moraju pridržavati u obavljanju deviznih aktivnosti.

Propisani limit devizne pozicije Banke je 30% priznatog kapitala, koliko iznosi i za individualnu poziciju u EUR-ima, dok je limit za ostale valute 20% priznatog kapitala.

Banika je politikom upravljanja tržišnim rizicima postavila interne limite u okviru kojih se treba držati visina individualne (otvorene) devizne pozicije i to:

- Individualna devizna pozicija preko noći za CHF i USD do 5% priznatog kapitala;
- Individualna devizna pozicija preko noći za ostale valute, osim EUR-a, ukupno do 10% priznatog kapitala;
- ukupna otvorena devizna pozicija, kao i individualna dev pozicija za EUR do 20% priznatog kapitala.

U narednom periodu Banka će težiti uskladivanju sredstava i izvora sredstava po ročnosti i vremenskoj strukturi, kao i kamatnoj osjetljivosti aktive i pasive.

Obezbeđenjem uskladenosti sredstava i izvora sredstava u valuti EUR ostvaruju se pozitivni efekti i na deviznu poziciju Banke, odnosno smanjenje deviznog rizika kom je Banka izložena u svom poslovanju.

U tabeli u nastavku dat je pregled devizne imovine i deviznih obaveza, kao i otvorena neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2018 godine.

Pozicija	EUR	USD	CHF	Ostale valute	U hiljadama KM	
					Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima
Imovina	99157	2221	5567	694	-	10389
Obaveze	102462	2303	5030	284	-	11179
Neto spot pozicija	-	-	-	-	-	-
Neto forward pozicija	-	-	-	-	-	-
Duga pozicija	-	-	-	-	-	-
Kratka pozicija	3305	82	-	-	-	40
Neto otvorena pozicija na dan 31.12.2018.	27%	1%	-	-	-	0%
Duga pozicija	-	-	537	410	-	-
Kratka pozicija	-	-	-	-	-	-
Neto otvorena pozicija na dan 31.12.2017.	-	-	4%	4%	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.5. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

Tehnike procjene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređivanje sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i druge modele procene.

Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođenje rizika i benchmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacijske.

Tri široko korišćene tehnike procene su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodni pristup. U nekim slučajevima jedna tehnika procene će biti dovoljna, u drugim slučajevima, primena više metoda procene će biti potrebna da se primjeni.

Ako se koriste višestruke metode procjene vrijednosti za mjerjenje fer vrijednosti, rezultat će biti procenjen uzimajući u obzir logiku raspona vrednosti indikovanu datim rezultatom. Fer vrijednost je tačka u okviru raspona koja je najprezentativnija za fer vrednost u datim uslovima.

Inputi za tehnike procene vrednosti logično predstavljaju tržišna očekivanja i merenja faktora rizika-povraćaja inherentnih finansijskom instrumentu. Banka formira tehnike procene vrednosti i testira njihovu validnost koristeći cene tekućih transakcija na tržištu koje se mogu uočiti za isti instrument ili druge raspoložive tržišne podatke koji se mogu primeniti.

Najbolji dokaz fer vrednosti prilikom početnog priznavanja je cijena transakcije, ukoliko fer vrijednost datog instrumenta nije utvrđena poređenjem sa drugim tekućim tržišnim transakcijama koje se uočavaju za dati instrument.

Banka mjeri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** Kotirane tržišne cijene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cijene iz nivoa 1, bilo direktno (tj. kao cijene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cijene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procjene u kojima su svaki značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procjene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cijena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

29.5. Pravična (fer) vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama KM Ukupno
31. decembar 2018. godine				
HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-
Akcije	-	-	-	-
HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat				
Kotirane akcije	-	-	-	-
Državne HOV (obveznice RS)	-	-	-	-
Ukupno finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti	-	-	-	-
Akcije i udeli koji nisu kotirani	-	-	-	-
Ukupno finansijski instrumenti vrednovani po amortizovanoj vrednosti	-	-	-	-
Ukupno finansijski instrumenti	-	-	-	-

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz BU HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, i preostala stanja deo čine akcije - banaka i preduzeća) je zasnovana na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansiranja.

Ovi instrumenti su uključeni u nivo 1 hijerarhije odmjeravanja fer vrednosti. Kako se očekivane obveznice ne kotiraju na Berzi za potrebe utvrđivanja tržišne vrednosti koristi se kamatna stopa koja se određuje primenom metoda interpolacije kamatnih stopa na sekundarnom/primarnom tržištu za hartije približne ročnosti (od dana bilansiranja do roka dospjeća). Primjenom tako dobijene kamatne stope izračunava se tržišna vrednost državnih hartija od vrednosti.

Tržišno usklajivanje državnih hartija od vrednosti vrši se kvartalno i razvrstane su u Bankarsku liniju kao dužničke hartije koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

30. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

(a) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi 47 hiljada KM (31. decembar 2017. godine: 55 hiljada KM).

Pored prethodno navedenog, pokrenut je spor protiv Banke po tužbi jednog fizičkog lica za neisplaćene štete, uz napomenu da je u predmetnom sporu u prvostepenom postupku odlučeno u korist Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

30. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

(b) Poreski rizici

Obzirom da Banka posluje na teritoriji RS i Brčko Distrikta BiH u obvezj je da primjenjuje zakone iz oblasti poreza koji važe u obje jurisdikcije. Porezi koji se plaćaju obuhvataju porez na dobit i porez na dohodak. U regulativi koja se primjenjuje u poreskim jurisdikcijama postoji različitost u primjeni. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi RS, period zastarjelosti poreskih obaveza je pet godina, što znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Iz tog razloga transakcije koje se odnose na obraćune i plaćanja obaveza po porezima mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da je poreski rizik u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu značajniji od onih u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

c) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	U hiljadama KM	31.12.2018.	31.12.2017.
Do 1 godine	-	-	-
Od 1 do 5 godina	-	-	-
Preko 5 godina	-	-	-
Stanje na dan	-	-	-

31. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine u funkcionalnu valutu (BAM), za pojedine glavne strane valute su:

	U KM	31.12.2018.	31.12.2017.
EUR	1.95583	1.95583	1.95583
USD	1.707552	1.63081	1.63081
CHF	1.742077	1.671364	1.671364

Bijeljina, dana:
28.02.2019.

Za sektor računovodstva

predsj. Uprave Banke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
 (Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

30. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

(b) Poreski rizici

Obzirom da Banka posluje na teritoriji RS i Brčko Distrikta BiH u obavezi je da primjenjuje zakone iz oblasti poreza koji važe u obje jurisdikcije. Porezi koji se plaćaju obuhvataju porez na dobit i porez na dohodak. U regulativi koja se primjenjuje u poreskim jurisdikcijama postoji različitost u primjeni. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi RS, period zastarjelosti poreskih obaveza je pet godina, što znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Iz tog razloga transakcije koje se odnose na obračune i plaćanja obaveza po porezima mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen da su tajni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da je poreski rizik u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu značajniji od onih u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

c) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako slijedi:

	U hiljadama KM 31.12.2018.	31.12.2017.
Do 1 godine	-	-
Od 1 do 5 godina	-	-
Preko 5 godina	-	-
Stanje na dan	-	-

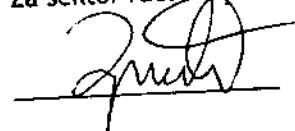
31. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine u funkcionalnu valutu (BAM), za pojedine glavne strane valute su:

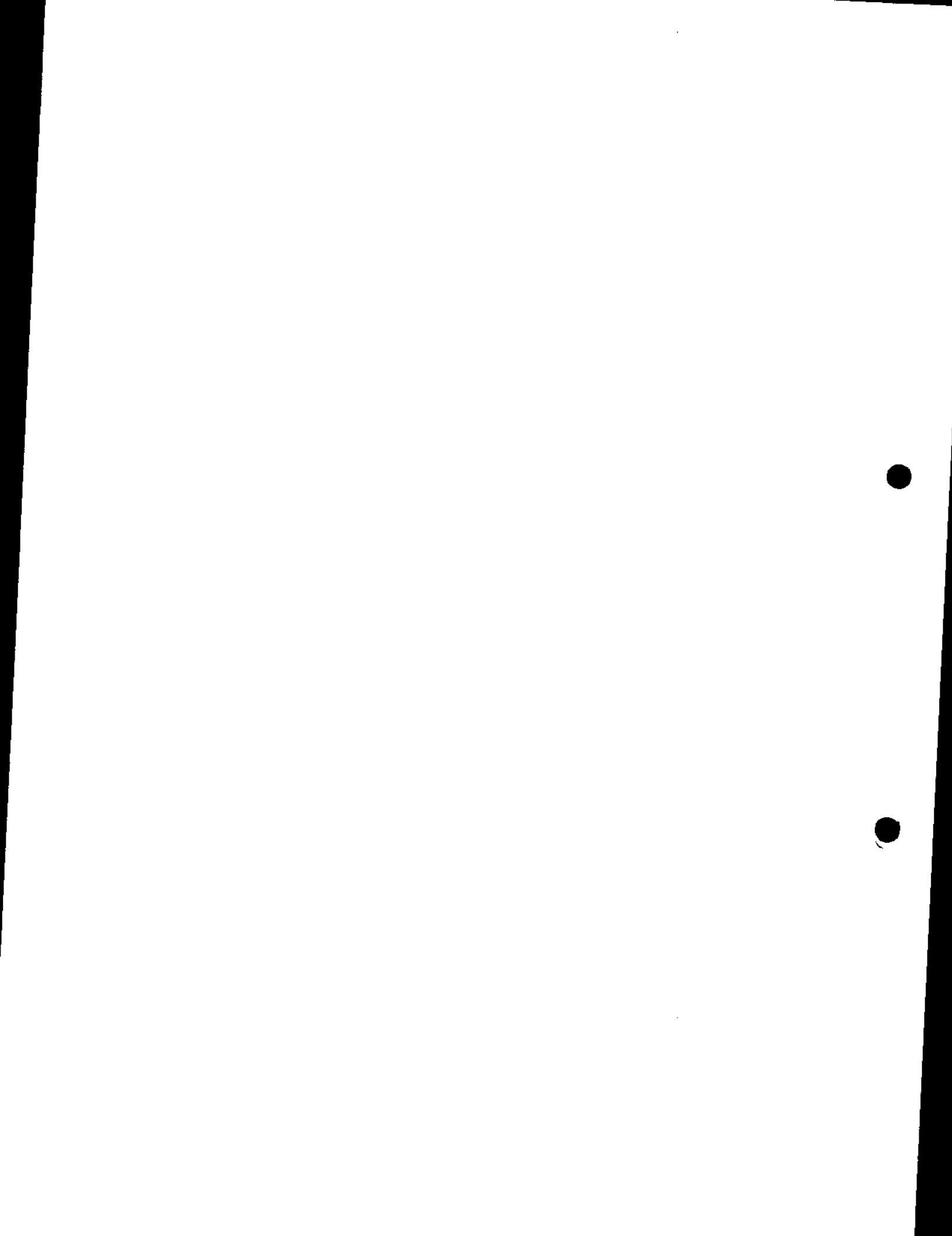
	U KM 31.12.2018.	31.12.2017.
EUR	1.95583	1.95583
USD	1.707552	1.63081
CHF	1.742077	1.671364

Bijeljina, dana:
 28.02.2019.

Za sektor računovodstva

predsj. Uprave Banke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018. GODINE
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

30. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)**(b) Poreski rizici**

Obzirom da Banka posluje na teritoriji RS i Brčko Distrikta BiH u obavezi je da primjenjuje zakone iz oblasti poreza koji važe u obje jurisdikcije. Porezi koji se plaćaju obuhvataju porez na dobit i porez na dohodak. U regulativi koja se primjenjuje u poreskim jurisdikcijama postoji različitost u primjeni. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi RS, period zastarjelosti poreskih obaveza je pet godina, što znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Iz tog razloga transakcije koje se odnose na obračune i plaćanja po porezima mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da je poreski rizik u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu značajniji od onih u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

c) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako slijedi:

	31.12.2018.	U hiljadama KM 31.12.2017.
Do 1 godine	-	-
Od 1 do 5 godina	-	-
Preko 5 godina	-	-
Stanje na dan	-	-

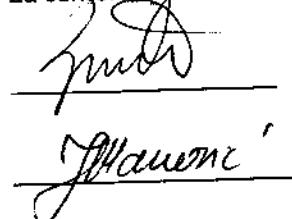
31. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine u funkcionalnu valutu (BAM), za pojedine glavne strane valute su:

	31.12.2018.	U KM 31.12.2017.
EUR	1.95583	1.95583
USD	1.707552	1.63081
CHF	1.742077	1.671364

Bijeljina, dana:
28.02.2019.

Za sektor računovodstva

Predsj. Uprave Banke

